

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . „ 6.—
 Četrť leta . . . „ 3.—
 Mesečno . . . „ 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 17.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrtste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Beseda o liberalcih.

(Glosa k občenemu zboru Narodne stranke v Celju.)
 Celje, 8. okt. 1913.

Nedeljsko zborovanje Narodne stranke je imelo namen, podati pregled o „delovanju“ Nar. stranke v minulemu letu. Mnogo so pričakovali voditelji spodnještajerske liberalne stranke od tega zborovanja. Pričakovali so, da pride na stotine slovenskega spodnještajerskega ljudstva manifestirat za načela Narodne stranke in da se zopet poživijo ta že davno k smrti obsojena stranka. Vsi upi so splavali po vodi. Značilno za politični ugled Narodne stranke je, da je bilo izmed 120 udeležencev občenega zbora le 20 dc 30, kmetov, vsi drugi so bili razni liberalni advokati, učitelji, uradniki in drugi škriči. V znamenju agrarnega gibanja se je porodila ta stranka, obetala je, da je edina resnično kmečka stranka na Spodnj. Štajerskem. Nedeljsko zborovanje pa je pokazalo, da je Narodna stranka k večjemu še spodnještajerska meščanska stranka, kateri pa je tudi v trgih in mestih pozicija že zelo omajana.

Največja taktična napaka Narodne stranke je bila v zadnjem času: boj zoper upravičeno slovensko obstrukcijo v štajerskem deželni zboru. Ravno najnovejša faza pogajanj za delazmožnost štajerskega deželnega zbora je pokazala, kako modra in premišljena je bila od vsega početka taktika Slovenskega kluba in da krivda, da štajerski deželni zbor ne more delovati, zadene edino le o h o l o n e m š k o v e č i n o, ki nam Slovincem ne privoščijo niti trohice pravice. Vsak pameten in pošten Slovenec je odobral vsled tega odločni nastop slovenskih deželnih poslancev v Gradcu. Edino liberalci niso odobravali te taktike. Zavistno so padli svojim slovenskim bratom v hrbet in jim s tem znatno otežkočili stališče pri svojih pogajanjih.

Toda dovolj rekriminacij!

Narodna stranka je z nedeljskim občnim zborom pokazala, da je izgubila ves vpliv in vso zaslombo pri ljudstvu. Tisti, ki so na zborovanju oblastno trkali na svoja narodna prsa, nimajo več pravice govoriti v imenu spodnještajerskega ljudstva, ki jim je že davno pokazalo hrbet.

Dr. Kukovec in dr. Božič sta generala brez armade. Prazne so blagajne Narodne stranke, posojilnice v njihovi zvezi komaj životarijo, „Narodnemu Listu“ kažejo povsod le vrata; to so slabe avspicije za prihodnje deželnozborske volitve, kaj ne? In vse-

ga tega ne spremenijo medli govori in poročila voditeljev Narodne stranke na nedeljskem zborovanju, dr. Kukovec, dr. Božič, dr. Gosaka in drugih. Ta stranka, ki je zgrajena na breznačelnosti, nejasnosti in hinavščini, nima pravice do obstanka!

V podrobno kritiko raznih referatov na občnem zboru Narodne stranke se ne spuščamo. Kaj novega in pozitivnega itak govorniki niso povedali. Konstatiramo samo še enkrat, da za to zborovanje ni bilo prav nobenega zanimanja. Edino veselica je privabila nekaj več ljudi zvečer v Narodni dom.

Vspreh občenega zbora Narodne stranke pa je — velikanski maček v vsakem oziru.

Deželni zbor.

Maribor, 10. okt.

Danes ob 11. uri predpoldne so se po dolgem premoru zopet odprla vrata deželnega parlamenta v Gradcu in deželni zastopniki so se zopet zbrali h kratkemu zasedanju. Dolge mesece, s pordnevim prekinjenjem skoro štiri leta, je samevala deželna sejnica v morečem molku. Bilo je dne 8. februarja leta 1910, ko je grof Clary kmalu po otvoritvi seje vstal in med splošnim molkom naznanil, da je dež. zbor odgođen. Z „živio“-klici so sprejeli naši poslanci to vest na znanje in veselo so odhiteli poročati ljudstvu, da so zaklicali nemškimi gospodarjem odločni: tako ne gre naprej! Ljudstvo jih je sprejelo z radostjo in navdušenostjo ter jim je izreklo popolno zaupanje. In pričela se je doba suhih let. Če prav je ljudstvo sem pa tja tudi nekoliko občutilo posledice bojnega stanja, vendar ni omagalo in se ni splašilo. Nasprotno! Na sto in sto shodih je pozivalo svoje poslance, naj nevstrašeno vstrajajo v boju. In poslanci so ubogali. Prišlo je parkrat do pogajanj, enkrat je bil deželni zbor celo sklican, toda do dela ni prišlo. Opti na zaupanje svojih volilcev naši poslanci niso hoteli kloniti tilnika pod nemški jarem. Končno so Nemci vendar le uvideli, da s trmoglavostjo ne pridejo naprej in sporazumeli so se z našimi poslanci. Sicer je ta sporazum le začasen, pomenja samo premirje in se po tem kratkem zasedanju zopet prične obstrukcija, ako se ne bomo z Nemci na pošten in sprejemljiv način pobotali, toda krepak korak naprej je storjen in naši poslanci so lahko ponosni na svoj vspeh. Sistem brezobzirne in krivične justament-politike je zlomljen in je vstvarjen pričetek medsebojnega sporazuma.

Kakor smo že zadnjič povdarjali, je delovni

program sedanjega zasedanja, strogo omejen in so dane garancije, da bo izveden v celoti ali pa — nič. Današnja seja je samo zato, da se lahko predložijo zakonski načrti o dogovorjenih predmetih, ki se morajo v prihodnji seji, to je jutri v soboto, prečitati in odkazati odsekom. Odseki bodo začeli delovati v soboto in bodo bržčas tudi v nedeljo popoldne sklicani k sejam. Permanentna navzočnost vseh slovenskih poslancev je nujno potrebna.

Dnevni red današnje seje, ki se je začela ob 11. uri, je sledeč: poročilo deželnega odbora o proračunih učiteljskega penzijskega fonda za leti 1911 in 1912 in računskih zaključkih za leti 1909 in 1910, poročilo o nadomestnih volitvah v deželni zbor, poročilo o penzijah za vdove deželnih uradnikov, o prodaji nekega kosa deželnega zemljišča v okraju Knittelfeld, poročilo o peticijah in darovih, končno še poročilo deželnega zbora o zamenjavi nekega zemljišča z erarjem na Gornjem Štajerskem.

V lastni luči.

Redkokedaj se pripeti, da bi socialni demokratje priznali resnico. Če se pa to vendar kedaj zgodi, je treba, da se beleži. V septembski številki socialdemokratske revije „Sozialistische Monatshefte“, ki je namenjena političnemu in moralnemu izpraševanju vesti nemške, socialne demokracije, bere sodrug Kolb voditeljem socialnih demokratov hude levite, ker so izvedli in vdejavili le bore malo, ali prav za prav nič od onih velikih obljub, ki so jih delali svojim pristašem. Kolb tako-le vzdihuje:

„Stranka, ki predstavlja politično zastopstvo 2 in pol milijona organiziranih tovarniških delavcev, za katero je bilo pri državnozborskih volitvah oddanih 4½ milijone, to je ena tretjina vseh oddanih državnozborskih glasov, stranka, ki pošilja na stotine zastopnikov v zakonodajne zastope in ki ima na tisoče zastopnikov na rotovžih, mora znati tudi politično merodajno vplivati. Na celim svetu ni stranke, v kateri bi bilo nesorazmerje med njeno številnostjo in močjo tako veliko, kakor pri nemški socialni demokraciji. Ta politična onemoglost naše stranke pa ne tiči v političnem in gospodarskem redu, tudi ni utemeljena v politični ustavi Nemčije; marveč bazira le na teoretično krivem naziranju naše stranke, kakor da bi v Nemčiji demokratizacija, zakonskim potom ne bila mogoča.“

To, kar se tukaj očita nemškim socialnim demokratom, velja v polni meri tudi o naših avstrijs-

sava sta mu brž povedala, da ni od višje, ampak od bratove roke. Čital je, bilo je kratko:

„Pošlji mi takoj, brzojavno 200 K! Rabim za zadnji izpit, sicer ga moram preložiti.“

Dvesto kron, si je ponavljal, velika svota, celo premoženje za poštnega uradnika, pa še takoj! Brat — ti zahtevaš veliko, preveč za brata, ki te sicer ljubi.

Vsedel se je zopet k pisalni mizi, zagrebel v dlani obraz in se globoko zamislil. Ljubil je brata, ljubil kot samega sebe, rad bi mu pomagal, pa kako takoj in brez odlašanja? Prejšnji lepi in vabljivi spomini so mahoma izginili, tlačila in mučila ga je skrb za brata in njegov obstanek. Če ne napravi izpita, kaj poreče mati? Tudi njegova ženitev bo splavala za pol leta zopet po vodi, ker bo moral živeti in skrbeti za brata.

Pa mu je nekaj šinilo v glavo in mu zlobno zašepetalo v uho: Miloš, saj si pridelen denarnemu prometu in tudi ostaneš pri denarju celi teden, izposodi si iz blagajne, vsaj do — jutri!

Razveselil se je na prvi hip tega navodila krivega šepetavca, pa se ga je vstrašil po resnem premisleku, češ: Kaj, siromak sem bil, kradel in goljufal pa nisem. In sedaj kot mož pa bi stegnil roko po tujem imetju? Ne, čast je več, nego — brat.

Zastrl si je oči z roko in ugledal pred seboj mater, ki mu očita: ti si kriv, da pohajkuje Tinče še brez službe, pomagal bi mu bil. Bližala se mu je, kakor iz daljave Milka, ga proseče gledala in ga pokarala: Miloš, zopet naj čakam na-te; ti me ne ljubiš več!

Vroče mu je postalo, obrisal si je pot s čela, segel po ključu in stopil k blagajni.

Vrata so zarožljala, vest mu je očitala — tat! — skušnjavec pa je opravičeval njegov čin in mu ponavljal: iz ljubezni do — brata.

PODLISTEK.

Iz ljubezni do brata.

(Spisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Junaško se je vsedel nekoliko na stran na klop in motril slikarico. Kaj da je pravzaprav slikala, ni mogel uganiti; bile so same packe na platnu.

Zanimala pa ni Miloša slikarja, ampak Milka, ki je tako samozavestno stala pred stojalom in z drznostjo metala s čopičem barve na platno. Tedaj šele je Milko prav premotril, njeno kot punčka vitko postavo, posebno pa njen nežni, s prirojenim smehljajem v svet pogledajoči obraz. Otročje žareče oči pa so razodevale njeno dušo in govorile opazovalcu: da krasni Milko najlepša ženska čednost, čisto in po- božno srce.

Gotovo je tudi Milka čutila, da je opazovana, ker se jej je zvesnilo čelo in njena roka je nekako boječe iskala barv na paleti.

Dolgo je upiral Miloš pogled v ljubko devo. A kaj je tedaj mislil, kaj občutil, kod je plaval njegov duh? Na ta vprašanja bi še danes ne mogel odgovoriti.

Slikarica je bila menda gotova in pospravljala svoje reči. Zašumelo je v kostanjevih vrhah in lop, je prevrnil veter stojalo s sliko vred po pesku.

Milka je prestrašeno vskliknila.

Vstal je tudi Miloš, sam ni znal, kaj da ga je privzdignilo, se približal in pobral sliko.

Vse črno in sivo peska se je držalo še mokrih barv. Vzel je nož iz žepa in začel odstranjevati madeže.

Gospodična pa mu je branila:

„Ne mučite se, gospod, je itak sama pacarija, ni veliko škode.“

Pa se ni pustil ustaviti, osnažil je sliko in jo še poprosil za čopič in barve.

„Ka-aj, ali tudi vi slikate?“ ga je vprašala zategnjeno in zvedavo.

„Tako — dolgemu času v strah“, je odgovoril Miloš.

Postavil je sliko na stojalo, čopič in barve so pregnale kmalu vse pege.

Milka pa je stala tedaj prav tik njega in njen pogled je obdudovaje spremljal vsako čopičevo potezo. Hotel je nehati, pa ga je prosila, naj še popravi to in ono in ga hvalila, da izborna slika.

Ubogal jo je in vlekel bi bil s čopičem na njeno besedo če treba celi dan in noč, dokler bi mu že sam ne odpadel iz rok.

Ustavila je pa delo ona, ker se jej je mudilo domov.

Prosil je še, če jej sme on ponesti sliko na — dom. Dovolila mu je, pritajeno proseče, in na potu se jej je še le predstavil.

Od tistega popoldne je izviralo njeno znanje in se razvilo tekem enega meseca v — ljubezen.

Milošu je postala Milka več nego mati. Ni se več dolgo pomišljal, tudi se ni zibal v dvomih: kam na koncu počitnic? V bogoslovje ne, za visoko šolo mu je manjkalo denarnih sredstev, stopil je v poštno službo in bil po treh letih uradnik v rojstnem mestu, v Celju. Kako srečen je bil sedaj, pri svojem kruhu in povrh še ljubljen od Milke, s katero se je hotel v kratkem poročiti. Stanoval je pri materi, pa ne več v podstrešju, ampak v pritličju . . .

V teh srečnih spominih se je gugal Miloš, ko je bila ura — šest. Hitro je minulo pol ure v sladkih sanjah, je menil, odložil uradno suknjo in hotel oditi.

Vstopivši poštni sluga pa mu pomoli ekspresno pismo. Vstrašil se ga je na prvi hip, pa pečat in pi-

kih socialnih demokratih vseh narodov. Česa vsega niso obetali voditelji naše socialne demokracije v časopisu in na zborovanjih svojim ljudem. V državnem zboru je naša socialna demokracija zastopana s 100 poslanci. Ti poslanci so obetali doseči vse mogoče, obljubljali so svojim volilcem zlate zvezde na nebu in kaj so konečno dosegli? Prav nič! Splošne draginje niso odpravili, kakor so to obljubovali, — marveč so jo le še pospeševali na ta način, da morajo doprinasati člani socialne demokracije — med temi na stotisoče revnih delavcev — ogromne strankne davke, bodisi v obliki prisiljenih ali neprisiljenih mesečnih ali tedenskih prispevkov in članarine. Le žal, da je še dosti ljudi, ki po lastnih ljudeh priznajo politično onemoglost te stranke s svojim težko prisluženim denarjem tako drago plačujejo.

Zakaj hoče postati Bolgarija katoliška?

Urednik dunajske „Pijave korespondence“ je imel pred kratkim z nekim bivšim bolgarskim ministrom in vplivnim državnikom, ki se mudi sedaj na Dunaju, zanimiv pogovor glede gibanja, ki se je pojavilo v zadnjem času na Bolgarskem in ki stremi za tem, da se združi Bolgarija z Rimom. Ker vemo, da se naši čitatelji zanimajo za ta pojav, priobčujemo razgovor dobesedno:

Urednik: „Gospod minister (naslov ekselence pri Bolgarih ni v rabi), ali je smatrati poskuse Bolgarov (o kojih sedaj piše časopisje celega sveta), da bi se združili z Rimom, za resne?“

Minister: „To gibanje je smatrati še celo za prav resno in bo prej ali slej na vsak način doseglo svoj smoter. Trenotno vlada še pač le naгон narodnega samovzdrževanja, ki nas nagiblje, da iščemo zaslombe pri zahodu. So pa še tudi mnogi drugi vzroki, ki govorijo za potrebo tega gibanja.“

Urednik: „Kateri so pa ti vzroki?“

Minister: „Pred vsem naš temperament. Bolgar ni ne fanatik in tudi ne Bizantinec. Tudi oni Bolgari, ki ne pripadajo nobeniverski struji, so vajeni varovati verski čut vernikov. V Bolgariji najdete sicer indiferentnih, toda nobenih intolentnih ljudi.“

Urednik: „Toda Bolgari so vendar pravoslavni?“

Minister: „To je res le v nekom gotovem oziru. Mi smo bolgarski kristjani in se čutimo ločene od grške ortodoksije. Naši „prijatelji“ Rusi ne dovoljujejo na primer svojim duhovnikom celebrirati skupaj z našimi duhovniki. V Rimu je pa Bolgarija že davno našla simpatij. Trikrat je napravila Bolgarija poskus, da bi se združila z Rimom. Poskus se je le vsled tega izjalovil, ker je naša akcija najpoprej zabrajeval Bizanc, pozneje pa, v prejšnjem stoletju, Rusijo. Bolgari so se uklonili Rusiji. To je bila huda napaka od naše strani. Če bi bila Bolgarija katoliška, bi bilo sploh nemogoče, da bi bila ječala še skozi pet stoletij pod turško vlado. Še celo v najnovejšem času bi bila imela Bolgarija srečnejšo usodo, če bi bila katoliška.“

Urednik: „Ali si bo Bolgarija prizadevala, da bi popravila to napako?“

Minister: „Želja, popraviti storjene napake, je splošna. Vi nam smete verjeti in to smete tudi vašim bralcem javiti: Mi najmanj mislimo na to, da bi se vrgli v naročje grške ortodoksije. In zakaj bi se naj

tudi Bolgari oklepali tako krčevito na orient? Mi imamo nasprotno vse vzroke, da se združimo s katoličani. Taka združitev bi nam zamogla prinesiti le prednosti in ugodnosti. Katoličani so edini, ki nam zamorejo pomagati in versko moralo razvijati. To sta dve reči, ki sta vsakemu narodu in posebno nam tako potrebni. Mi imamo ritis in imamo obrede, žalibog pa ne poznamo razvitoga notranjega verskega življenja, v tem smislu namreč, kakor se najde na zahodu. Osobito inteligenca zahoda se razlikuje, zelo v svoj prid, od naše inteligence. Zveza s katoličani bi nas v tem in splošno v kulturnem oziru zelo zbliževala v naš prid z zahodom in bi krepila zajedno našo prostost. Mi Bolgari bi bili potem kot katoličani nekak ud velike evropske družine. Ne skozi Carigrad in Atene in tudi ne skozi Petrograd, ampak le skozi Rim se bližamo Evropi in zamoremo postati veliki in močni. Krasen vzgled za to so nam: Čehi, Poljaki, Slovenci in Hrvatje. Vsi ti narodi, ki so po jeziku naši rodni bratje, so postali še le, potem, ko so sprejeli katoliško vero, veliki in močni, in so že daleč prehiteli vse slovanske narode, ki so ostali še pravoslavni. Vse te zanimive konstatacije govorijo pač dejanski za gibanje h katolicizmu, ki se je pojavilo v Bolgariji.“

Urednik: „Ali ne bodo zadeli Bolgari pri tem na velike težkoče?“

Minister: „Jaz za svojo osebo ne vidim nobenih težkoč. Kaj nas neki konečno loči od katoliških Bolgarov? Mi imamo, če se izvzame nauk o papeštvu, ravno iste dogme, kakor rimska cerkev. Tudi liturgija je kljub nebestvenim razlikam, v bistvu vendar le enaka. Edina, pač v resnici edina težkoča, bi pač bila uravnava najvišje cerkvene avtoritete, ki je sedaj upostavljena v orientalski cerkvi med eksarhom in sinodo. Pa tudi to vprašanje ne bo delalo nobenih posebnih težav. Vsak Bolgar prizna potrebo, da mora imeti vsaka popolna družba enega samega vrhovnega glavarja, ki mora, prepustivši podrejenim mestom potrebne prostosti, vendar le vse enotno voditi. Beseda „papež“ nam Bolgarom ne dela nobenih skrbi.“

Urednik: „Kdo bo pa pričel tozadevno iniciativo?“

Minister: „Tukaj je pač težišče celega vprašanja. Vlada se ne sme baviti s tem vprašanjem; to ni njena stvar. Cerkevni krogi bi se naj, oziroma bi se morali baviti s tem vprašanjem. Verska vprašanja in strogo cerkvene probleme naj rešijo le cerkveni krogi in potom zasebne inicijative. Posvetna oblast je v takih velikih vprašanjih žalibog le prevečkrat napravila velike napake. Gibanje je enkrat nastalo in nobena moč na zemlji ga ne bo zamogla udušiti.“

Dijaška socialna konferenca v Ljubljani.

V dneh 27. in 28. septembra se je zbral v Ljubljani majhen krog zborovalcev v mali dvorani Mestnega doma, da prične orati ledino na popolnoma zanemarjenem polju dijaško-socialnega vprašanja. — Skromna je bila sicer udeležba od strani dijakov, še bolj skromna od strani javnosti, vendar nas tole dejstvo ne sme vstrašiti, še manj pa, da bi nas zapeljalo k sentimentalnemu jadikovanju o nerazumevanju in o sličnem. Delavcu zaostajaj spoznanje, da ne more biti drugače, ker sicer bi ne bilo treba zbo-

rovanja in iskanja poti, kako se poprijeti dela. In dalje se moramo zavedati, da ideje ne vstajajo na šumnih prireditvah, življenje jih sicer poraja, ali one se razvijajo v samotni, tu poganjajo svoje kali, tu dobe predpogoje za realizacijo.

Dočim se je prijel prvi dan marsikoga malodušnost, je ta izginjala vedno bolj ter se umaknila veselju k delu. Dokaz k temu je tudi, da je bilo zborovanje zadnji dan najbolj obiskano in da je bila tudi debata najbolj živahna. In ko je bil že končan glavni del zborovanja, so se sestali zborovalci k posvetovanju, kako dati idejam, ki smo jih slišali, tudi meso, da ne ostane vse samo le pri besedah, ampak da sledi intenzivno delo. Vemo sicer, da bodo našle ideje, ki so bile izražene na konferenci, precej pomislekov, da, celo nasprotovanja, ali to ne sme ovirati pri delu za njih realizacijo.

Ker izide o konferenci obširno poročilo, kjer bodo ponatisnjeni vsi referati, ki jih bodo referenti še izpopolnili in razširili, zato podamo v tem poročilu le resolucije, ki jih je izdelal redakcijski odbor:

Slovensko akademsko dijaštvo, zbrano v dneh 27. in 28. septembra 1913 na socialni konferenci v Ljubljani:

A. Smatra takozvani „eksistenčni minimum“ za napačno merilo potreb slovenskega akademika in podarja pravico slovenskega akademika, da se mu ne nudi samo borno eksistenco, temveč možnost poštenega življenja in vsestranske duševne in telesne izobrazbe; zato zahteva, da se razvija slovensko podporništvo v bodoče v tej smeri.

B. Z ozirom na to in ker je večina dijaštva še navezana na podporna društva na Dunaju, v Gradcu in Pragi, ki so nujno potrebna modernizacije, ker ne morejo radi preozkega delokroga in radi pomanjkanja sredstev zadostiti vedno bolj naraščajočim potrebam slovenskega akademikega dijaštva, predlaga to:

1. Podporna društva morajo biti in ostati politično popolnoma nevtralna, tako da se zamore zateči k njim vsak podpore potreben slovenski dijak brez razlike prepričanja.

2. Preuredi se naj dosedanja oblika podpiranja ponižujočih miloščin v dajanje pravnozavarovanih posojil, ker zahtevajo to: dijaška samozaveš, povzdiga etičnega nivoja in vzbujaja socialne odgovornosti pri slovenskem akademiku in konečno tudi materialni interes podpornih društev samih.

3. Izvede se naj centralizacija omenjenih podpornih društev in njih delokrog se naj razširi še na vsa polja dijaško-socialnega dela.

4. Ustanovijo se naj dijaški pododbori, ki naj sodelujejo pri dovoljevanju podpor. V teh pododborih naj bodo zastopana vse dijaške struje in njegov poslovnik bodi urejen tako, da jamči vsem pravičnost.

C. Smatra akcijo podpornih skladov, ki se naj ustanovijo pred vsem v vseh vseučiliških mestih po principih dijaške samopomoči in dijaške samouprave pod kontrolo javnosti in ki se naj izvede vsporedno z reformno akcijo pri dijaških podpornih društvih kot etično vzgojno in kot pripravo dijaštva, da postane sposobno, prevzeti dijaško podporništvo v svoje roke in to pod kontrolo javnosti in starešin. Smatra akcijo podpornih skladov nadalje za prehodno sredstvo v dosego konečnega cilja: ustanovitve Dijaške Matice, sloneče na istih principih in ki bodi osrednji organ dela na dijaško-socialnem polju.

Segel je z roko po bankovcu, mraz ga je stresel po celnem telesu, krčevito je moral držati denar, da mu ni padel iz rok.

Prvi korak je bil že storjen, denar je ležal na pisalni mizi, treba ga je bilo samo še odposlati.

Znova se mu je vzbudila vest in prišla s svežimi pomisleki: Kaj, če pride kdo blagajno preizdov? Miloš, ob kruh bodeš, lahko bodeš zopet hodil pred samostanska vrata s labukom v roki prosjačič za-se in za mater. Pa še kruha ti ne bodo dali, ker te bi tudi pred samostaj kot senca pospremilo grozno ime: tat!

Vendar skušnjava je bila močnejša, nego glas vesti, izgovarjal se je sam: do jutri si že izposodiš, bratu pa bode vendar pomagano za celo življenje.

Vsedel se je, napisal in odposlal. Zapustil je urad, se zavil v suknjo in stopal proti domu, k materi. Kako nemirno mu je utripalo srce, hitel je po cesti, nikogar ni pozdravil, zdelo se mu je, da že vse ve, da že vsi kažejo za njim.

Stražnika pa, ki ga je srečal na ovinku, se je tako ustrašil, da bi bil skoraj zakričal.

Stopal je naprej in se sam sebi prisiljeno nasmešnil: Kako sem še otročji, kakor otrok se bojim, ki je storil prvi pregrešek.

Večerja mu ni šla v slast, kakor drugekrat. Kramljala sta navadno z materjo po večerji, danes pa se mu je tako mudilo, izgovarjal se je, da mora k Milki. Mati mu ni branila, ni silila vanj, pa čuden in izpremenjen se jej je dozdeval.

Hlastel je po ulici, bil že davno mimo Milkinega stanovanja, pa je postal in se trčil po čelu: kam sem namenjen? K Milki, njen smehljajoči in vedri obraz mi umiri vest.

Krenil je nazaj, zavil v njeno stanovanje in potrkal.

Prišla mu je odpirat dekla, ne — Milka, in mu sporočila, da milostljiva in gospica ste že v postelji, jih celi dan tako glava boli, naj bi se oglašil jutri.

Kako neprijetno je vplivala ta vest na preganjano Miloševo srce. Komaj je bil greh storjen, pa se je že vse zaklelo proti njemu, nikdo ga ne mara, še — Milka ne! Je bil pač prvi greh in ta grize in peče vsikdar najhuje.

Vdárjal se je po glavi, kaj ga je zmotilo, zakaj si je nakopal tak nemir? Skušnjavec, ki mu je poprej tolikanj prigovarjal in mu šepetal polno izgovorov, je sedaj — utihnil in pripustil nadaljnjo delo svoji sestri, mučilki, pekoči vesti.

Pridrvel je domov, se vlegel, pa ni bilo spanca; črv vesti začne glodati še le po noči. Premetaval se je sem in tja po postelji, naenkrat pa vstal, pokleknil pred posteljo ter skesano in goreče molil:

„Vsaj vsakdanjega, nekdanj toliko stradanega in prosjačenega kruha mi ne odtegni, Vsemogočni!“

Ponavljal je to molitev, ki je vela iz dna preganjanega srca in rotli poboljšanje:

„Ko bi se tudi šlo za — mater, kaj takega ne storim več!“

Molitev ga je zazibala v lahen senj. Angelj vesti pa ga je tiral v sanjah po trnju, ga postavljaj kot berača pred samostanska vrata in ga zapiral v ječo. Nemirna je bila ta noč, kako neznosno se je maščeval greh že v nekaj urah, kaj še le, če bi še glodal ta črv par let, ali celo — celo življenje. V tej noči je dobil Miloš pojmo o mukah v vicah in v peklu.

Ob 8. uri zjutraj je moral biti že v uradu, poprej pa si je še hotel izposoditi denar pri prijatelju, odvetniku.

Odpravil se je še pred osmo uro k njemu, potrkal, pa reče dekla:

„Gospoda ni doma, so šli na komisijon, pridejo še le zvečer.“

Nova zapreka, za-me propastna, je vskliknil Miloš. Kdo drugi bi mu naj posodil denar, ko pa ni imel bogatih prijateljev? Razodeti in zaupati svojega mučnega položaja pa se ni upal nikomur, še Milki in

materi ne. Sramoval se je, mogoče bi ga tudi one dvena tihem in v sreč krstili: tat . . . in nič drugega. Počakati je bilo treba prijatelja, zvečer se bode vrnil, njemu, možu, bode pa zaupal vse in ga že prosil pomoči iz zagate.

Nastopil je ves obupan pot proti uradu in mraz ga je spreletel, ko je ugledal mogočno poštno poslopje. Kaj, če že vejo na pošti za njegov čin? Stražnik ga bode gotovo čakal za kakim voglom in gnal njega — tatu — skozi celo mesto.

Pa je le prestopil uradni prag, se vsedel za mizo in stranke so prihajale. Nikdo se ni zmenil za njega, vse je šlo v starem redu in tiru.

Miloš se je oddahnil proti poldne, vest ga je nehala griziti in tolažil se je: so bile pač nepotrebne muke, izgredi prevroče domišljije, jej, sem še res — otrok!

Opoldne je že bolj smelo zapuščal urad, tudi proti domu je stopal počasi in dostojanstveno, kakor se spodobi za cesarjevega služabnika.

Popoldne je moral zopet v službo.

Prijatelja odvetnika še ni bilo doma, še le zvečer bi imel priti, takoj jutri na vse zgodaj ga bode poiskal in — jutri poravnal greh.

Komaj pa je zopet sedel na uradnem stolu in jel sprejemati in odpravljati stranke, stal mu je za hrbtom višji poštni uradnik in ga prosil, naj mu da ključke od blagajne. Pošta mora namreč izplačati veliko svoto denarja in zgoraj ga ni dovolj.

Miloš je prebledel, svinčnik se mu je v strahu potočil na tla in ves prepaden je izročil ključke.

Uradnik je štel denar, Miloš pa se je stresel kot šiba na vodi, prepričan je bil: zvedeli so, posojilnica je samo pretveza, ujeti me hoče. Resnicoljubnost se mu je vzbudila, ne, tajiti ni hotel za nič, — rajši priznati resnico. Skočil je po koncu, povedal je vse, kar mu je težilo dušo, opravičeval se je le z ljubeznijo do brata in prosil v tem oziru milosti.

(Dalje prih.)

Portugalska ob robu prepada.

Položaj portugalske vlade je skrajno kočljiv in težaven. Uboga dežela se nahaja trenutno v trojni krizi, v verski, politični in gospodarski.

Verska kriza Portugalske nam je zadostno znana in ni potrebno, da bi se tozadevno kaj več omenjalo. Politično krizo pa najbolj označuje aretacija 3 propalije, ki so hoteli pred kratkim z bombami umoriti predsednika portugalske republike, Alfonza Costo. Ti trije atentatorji, oboroženi z bombami in bodali, so mirnodušno priznali pri zaslišanju in še celo poprej, predno so bili prijeti, da jim je zelo žal, da niso mogli izvršiti svojih naklepov. Toda sindikat, ki je sklenil smrt preds. republike, bo prav gotovo že našel drugih odločnih in srčnih mož, ki bodo prej ali slej izvršili izrečeno smrtno obsodbo. (Ti trije atentatorji pripadajo namreč tajnemu sindikatu.

Znano je, da bi je Costa že del časa ljut boj zoper portugalske sindikaliste. Pozapreti je dal vse voditelje delavcev in razpustil pod to ali ono pretvezo vsa društva in vse organizacije, če prav so bila že poprej od države pripoznana.

V Lizboni vlada v industrijskih krogih silna kriza. O tiskovni in društveni svobodi ni seveda nobenega govora več; vse ječi pod kruto vladino cenzuro. Costa je izrazil avtokrat. Parlament je vsled neprestanih bojov med strankami popolnoma delne-zmožen. Ljudstvo je skrajno nezadovoljno ter se upira vedno bolj strahovladi predsednika Coste. Vlada dolži delavstvo, da igra skupaj z monarhisti pod enim klobukom in rovavi zoper ljudovlado. Ječe so že prenapolnjene političnih jetnikov. Vlada se ne vstrahši nobenega še tako dvomljivega in pretkanega sredstva, samo da se le vzdržuje na krmilu. Costa na primer dolži sedaj monarhiste, češ, da so ti najeli te tri atentatorje. Da je vse politično življenje na Portugalskem korumpirano in zastrupljeno, o tem ne dvomi nihče več. Izdajstvo, denuncijantstvo, ječa, v sili tudi sekira za obglavljenje, to so insignije „svobodne“ republike.

Tudi gospodarski položaj nesrečne Portugalske postaja od dne do dne slabši. Še celo republikansko časopisje je začelo jadikovati in vladi predbacivati njeno slabo gospodarstvo. Izseljevanje raste od dne do dne, ker so postale razmere neznosne in narašča tako silno, da postaja strah in groza. V zadnji polovici leta je zapustilo 30.000 Portugalcev svojo domovino.

Glede državnih financ je pa še slabše, kakor je tudi pričakovati. Država se nahaja že neposredno pred bankrotom. Do sedaj so s potvorjenimi številkami v državnem budgetu še prikrivali grozen polom, ki preti državi, toda trajati zamore to le nekaj časa in v prav kratkem času bo konec te frivolne igre.

Če vse to premotrujemo, se ni čuditi, da so nekateri mnenja, da so dnevi portugalske republike šteti in da že čaka bivši izgnani portugalski kralj Manuel s svojo novo poročeno soprogo v Londonu, da zopet zasede izgubljeni kraljevi prestol.

Glasovi o štajerskem dežel-nem zboru.

Sporazum za kratko zasedanje našega deželnega zbora je vzbudil v politični javnosti veliko pozornost — naravnost senzacijo. Graški listi se zadržijo sicer zelo rezervirano, tem zgovornejši so pa dunajski, ki povdarjajo, da bi pri vsestranski dobri volji moralo iti tudi v drugih kronovinah, kakor na Štajerskem.

Dunajska „Zeit“ na primer piše: „Kompromis, ki se je sklenil v Gradcu, je vzgled za celo Avstrijo. Nemci in Slovenci so za prvo določili vrsto nujnih upravnih vprašanj, o katerih se zamorejo sporazumeti z obojestranskimi koncesijami, med tem, ko ostanejo druge težavnejše zadeve pridržane poznejšemu sporazumu. Je to metoda, ki bi se naj uvedla tudi v drugih deželnih zborih, da bi se spravilo te korporacije polagoma zopet na tir rednega in vspešnega upravnega dela. Kakor je svoj čas prehajala obstrukcija nekako okuževalno od enega deželnega zbora na drugega, tako bo, upajmo, srečno doseženi mirovni uspeh štajerskega dež. zbora služil v vsestransko posnemo.“

Priznana kor. „Information“ piše pod naslovom „Sporazum med Slovenci in Nemci na Štajerskem“: „Iz Gradca prihaja jako razveseljiva vest. Štajerski deželni zbor je postal po štiriletni obstrukcijski krizi zopet delazmožen. Ministrski predsednik Stürgkh beleži lahko nov dragocen uspeh, katerega je dosegel z energično in razumno pomočjo štajerskega namestnika grofa Claryja, ki ni velike važnosti samo za deželo Štajersko, ampak tudi za celo parlamentarno situacijo. Slovenska manjšina in nemška večina sta se bokazali dostopni za pametne nasvete vlade ter se zedinili na delovni program za dež. zbor. Razvozlanje štajerske krize je mojstersko delo, ki jasno priča, da delata grof Stürgkh in njegov kabinet smoteno, da se odstranijo vsi konfliktni centri. Na Češkem se je z uvedbo deželno-upravne komisije poskrbelo, da se zabrani finančni polom naše, najbogatейše province. V Galiciji se kažejo mnogo obetajoči predznaki sporazuma med Poljaki in Rusini. Sedaj pa prihaja še nepričakovani sklep miru med Slovenci in Nemci na Štajerskem! Grof Stürgkh je lahko ponosen na dosedanje uspehe svojega neumornega

dela. Njegov kabinet kaže smoteno eneržijo in ima ravno vsled tega tudi najlepše uspehe. Ne bodi omenjeno, da se opira grof Stürgkh na eminentno spretno cesarske namestnike in deželne predsednike. Pozicija ministrstva se je z delazmožnostjo deželnega zbora, ki se je posrečila dne 6. oktobra, vsekakor utrdila.

Kranjski deželni zbor.

Kranjski deželni zbor je imel včeraj, dne 9. t. m., zopet predpoldne in zvečer sejo. Ker so liberalci s svojimi izzivanja izzvali tako uničujoče obračune, so postali zdaj pohlevni, zato je bila včerajšnja seja mirna. Liberalci so zlezli povsem pod klop.

Dopoldanska seja, katero je otvoril dež. glavar dr. Šusteršič ob 11. uri predpoldne, je bila izpolnjena z raznimi predlogi in interpelacijami, med katerimi je bil najvažnejši nujni predlog poslanca Piberja, da se izloči kranjska dežela iz okrožja delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu in da se ustanovi v Ljubljani lažna zavarovalnica zoper nezgode za kranjsko deželo. V debato je poseglo več govornikov. Končno se je sklenilo, da se naprosi notranje ministrstvo, da dovoli izločitev.

V popoldanski seji, ki se je pričela ob 4. uri, je stavil poslanec Povše nujni predlog o onesnaženju Save po tovarnah, ki leže ob Savi. Nujnost je bila pripoznana in predlog odkazan upravnemu odseku. Zatem se je pričela razprava o novem lovskem zakonskem osnutku za Kranjsko, katerega je izdelal deželni odbor. V debato so posegli po največ zastopniki nemške manjšine, kranjski nemški grajščaki. A tudi ta zakonski osnutek je bil sprejet. Nujni predlog glede regulacije učiteljskih plač je bil odkazan deželnemu odboru, da izdela službeno pragmatiko za ljudskošolsko učiteljstvo ter jo predloži v prihodnjem zasedanju deželnemu odboru.

Prihodnja seja danes.

Politični pregled.

Nadomestna državnozborska volitev na Dunaju.

Dne 8. t. m. se je vršila nadomestna državnozborska volitev v II. dunajskem okraju Leopoldstadt. Mandat je bil izprazen po umorjenem socialdemokratskem poslancu Schuhmeierju. Volilni boj je bil silno ljut. Kandidat krščanskih socialcev dr. Mataja je dobil 7761 glasov, kandidat socialnih demokratov Matija Eldersch 6137 glasov, nemški svobodomislec Blasel 2535 glasov, nemški nacionalec Hafner 467 glasov in kandidat dunajskih Čehov 332 glasov. Treba je torej ožje volitve med krščanskim socialcem in socialnim demokratom. Število glasov krščanskih socialcev je od zadnje državnozborske volitve v tem okraju naraslo za 400 glasov, število socialdemokratskih glasov je pa padlo za celih 1600 glasov.

Bosna in Hercegovina.

Hrvaških kmečkih zadrug v Bosni in Hercegovini je bilo koncem leta 1912 vsega skupaj 61 s 7897 člani. Zemljiška posestva zadrugarjev brez hiš in živine so vredna 4.300.000 K, s hišami in živino pa nad 5.000.000 K: povprečno premoženje posameznega zadrugarja znaša torej 700 K. Vsega dolga imajo zadrugniki pri svojih zadrugah in združni banki 1.853.550 K; 4128 posojil ne dosega svote 200 kron. Lansko leto je bilo neugodno in so morale zadruge nabaviti 40 vagonov živit za svoje člane.

Vojaške zahteve.

V skupni ministrski konferenci se je vdejavilo sledeče: Zahteve za pripravljenost po zimi in za oboroževanje med tem časom 350.000.000 K; postavijo se kot naknadni kredit za leto 1912 in 1913. Za zvišanje rekrutnega kontingenta 35.000 mož zahtevke 11.000.000 K v prvem polletju 1914. Mornariški, upravi se dovoli zgraditi 4 dreadnoughte, več majhnih krtžark in nekaj torpedovk, zahtevke 426 milijonov kron. Dva dreadnoughta prično že graditi kar v spomladi.

Hrvaško.

Dne 7. t. m. je umrl v nekem sanatoriju v Heidelbergu na Nemškem bivši karlovški župan in dolgoletni saborski poslanec dr. Ivan Banjavčič. Pokojnik je igral dalje časa ugledne vloge v hrvaški politiki. Rojen je bil leta 1843. Umrl je vsled raka na jeziku. Bil je pravaš in se je udeležil tudi hrvaško-slovenskega sabora v Ljubljani. Čast njegovemu spominu!

Nemški cesar Viljem žali avstrijske Slovane.

Poljski listi poročajo, da je cesar Viljem povodom svojega zadnjega poseta v Šleziji, karvinskemu županu na njegovo izpoved, da je v karvinskem okraju le 1980 Nemcev proti 860 Čehov in 13.500 Poljakov, odgovoril z besedami: „No, potem pa morate dobro udariti nanje!“ Poljski listi zahtevajo radi tega od Poljskega kluba, naj stavi takoj v prvi seji poslanske zbornice vprašanje, če je dopustno, da tuji vladarji na avstrijskem ozemlju hujskajo Nemce na politična nasilstva proti Poljakom.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Na Balkanu.

Turčija in Grčija.

Merodajni politični krogi vstrajajo na tem, da situacija na Balkanu še ni stopila v kritičen štadij. Priznava se sicer, da se vrše v vseh balkanskih državah vojne priprave, vendar pa se domneva, da bo končno grško-turški spor le mogoče rešiti s mirnim potom, zlasti ker se zdi, da je Turčija pod pritiskom tripelentente pripravljena, odložiti vprašanje Egejskih otokov in prepustiti ureditev tega vprašanja veslesilam.

Dne 6. t. m. so se pričela v Atenah nova pogajanja med Grško in Turčijo, ki pa so bila kmalu prekinjena, ker so novi turški predlogi tako komplicirani in dalekosežni, da so grški državniki zahtevali par dni, da jih preštudirajo. Tako v Atenah kakor v Carigradu prevladuje še vedno pesimistično naziranje. Če pride do oboroženega konflikta med Grško in Turčijo, potem je čisto gotovo, da bo zopet ves Balkan v plamenu.

Rumunija se je baje že obrnila na sofijski kabinet in izjavila, da bi smatrala vsako akcijo, ki bi bila naperjena proti integriteti bukareškega miru, naperjeno tudi proti sebi, vsled česar bi bila prisiljena tudi v tem smislu postopati. Na drugi strani pa je Rumunija ponudila v Atenah svoje posredovanje, če bi se pogajanja s Turčijo le preveč zavlekla.

Vesti, da obstoji med Bolgarsko in Turčijo posebna zveza, se splošno potrjujejo in izjava bolgarskega poslanika na ruskem dvoru, generala Dimitrijeva, da je Bolgarska v slučaju grško-turške vojne dolžna, prepustiti turški armadi prosto pot čez svoje tracijsko ozemlje, je vzbudila upravičeno, splošno pozornost. Kot nekaka olajševalna momenta se povdarjata danes vest, da je bolgarski kralj odpotoval v inozemstvo, iz česar je sklepati, da se v Bolgarski ne pripravljajo velike odločitve, in pa carigradska vest o demobilizaciji turške armade, ki se nahaja v Traciji. Vendar pa je druga vest malo verjetna.

Bolgarski car.

Sofija, dne 8. oktobra. Uradno se poroča, da pride bolgarski car Ferdinand za osem dni na Dunaj. Prestolonaslednik Boris bo imenovan za generalnega inspektorja armade. Njegov adlatus je general Sawow.

Za albanske roparje.

Dunaj, dne 8. oktobra. Albanska korespondenca poroča iz Valone: Par dni se že mudita komisija zastopnikov dunajskega Bankvereina in milanske Banca commerciale, da se pogaja zaradi ustanovitve albanske državne banke. Dunajski Bankverein zastopata baron Pittner in Pollak.

Raznoterosti.

P. n. župne urade še enkrat nujno prosimo, da že takoj zdaj naročijo splošne in druge potrebne tiskovine, ker se bodo take reči decembra, januarja in februarja radi preobilega dela in raznih drugih vzrokov najbrž prav težko dobile. Tudi črnilo je treba zdaj naročiti, ker se pozimi radi mraza navadno ne da posiljati.

Tudi posojilnice opozarjamo, da da do hranilne in združne knjižice in druge reči, ako jim bo istih kmalu že zmanjkalo, iz istih razlogov že zdaj tiskati, da ne pridejo pozneje v zadrego. Tiskarna sv. Cirila.

Nad 12.000 obrabljenih poštinih znamk je daroval za našo Slovensko Stražo č. g. P. Filip v Mariboru.

Iz drž. vet. službe. Državni okrajni živinozdravnik dr. Ljudovik Binder v Mariboru je premeščen k namestništvu v Gradec; na njegovo mesto pa pride okrajni živinozdravnik dr. Josip Hennemann iz Liezena. Ali zna slovenski? Saj mu ni treba, saj živina razume nemški!

Iz sod.-pis. službe. Orožniški stražmojster Fr. Podgoršek je imenovan za kancelista pri okr. sodnici v Marenbergu.

Polječelski tečaji v domobranskih garnizijah. Domobransko ministrstvo bo uvedlo v letošnjem vojaškem letu v vseh garnizijah, če se priglasi dovolj udeležencev in bodo učitelji na razpolaganje, polječelske tečaje za moštvo.

Častna 30letnica. Gospod Janez Zdolšek, posestnik v Gaberju, je kot nadučitelj pri Novicerkvi bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono. Odlikovancu so križec slovesno izročili v šoli dne 10. oktobra 1883. Danes je torej od tistega časa poteklo 30 let.

Nov štajerski deželnozborski klub. V četrtek zvečer sta imela poslanca nemške agrarne stranke za Štajersko, Brandl in Riemelmoser, in poslanci doseđanega kluba neodvisne krščansko-socialne ljudske stranke, poslanca Schwab in Kanzler, posvetovanje, na katerem so sklenili ustanoviti skupni klub pod imenom „nemški centrum.“ Načelnik novega kluba je poslanec Brandl, njegov namestnik pa poslanec Schwab.

Kdo ima prav? „Slovenski Narod“ in „Marb. Zeitung“ se hudujeta. Prvemu so naši poslanci — prodanci, drugi pa — izsiljevalci. V obeh obeh tekumpenov so naši poslanci s tem, da so omogočili kratko oktobersko zasedanje, zakrivilo težko pregreho, seveda, pri liberalnem glasilu na škodo naše slovenske narodne stvari, pri nemškonaacionalnem, na škodo nemštva. Kdo ima tedaj prav? Lahek odgovor je: Naši poslanci! Če se naši strupeni nasprotniki okrog „Slovenskega Naroda“ in „Marburger Zeit.“ na naše poslance jezijo in nanje sikajo, potem so brezdvomno na dobrem in pravem potu. Le tako naprej, ljudstvo to dobro razume!

Sporazum za kratko oktobersko zasedanje je zadel liberalce kot blisk iz jasnega. Se v nedeljo so na svojem celjskem shodu gromeli proti obstrukciji, češ, da je škodljiva, v včerajšnji številki „Slovenskega Naroda“ pa obsojajo naše poslance, ker so to obstrukcijo začasno opustili, češ, da so oškodovali Slovence. Ali niso to poštene politiki, kaj? Zdi se, kakor da je liberalce same sram svoje najnovejše — lumparije. V torek zjutraj so že vedeli za sporazum, toda čakali so do četrtega, predno so izlili svoje blato. Sicer se za to lajanje naše ljudstvo ne bo nič zmenilo, vendar se nam je zdelo umestno, ga beležiti, ker priča o vsej moralni propalosti liberalstva.

Zdaj vemo. Slovenske liberalce in nemške nacionalce vodi eno in isto načelo: sovraštvo proti — nam! Ta sorodnost v nazorih povzroča, da se te prijazne duše mnogokrat najdejo. Posebno kadar jim naši poslanci s kakšno pametno potezo prekrizajo nepošteno računo, si leže takoj v objemu in psujejo — vzajemno. Tako tudi zdaj! Oba: „Slovenski Narod“ in „Marburger Zeitung“, sta našla, da so naši poslanci sprejeli sporazum zato, ker se boje — novih volitev. Kdor le nekoliko pozna razmere, se bo smejal. Razkriva pa ta argumentacija vso liberalno naravo. „Wie der Schelm...“ Ker se slovenski liberalci in „Marburgerčini“ nacionalci pri svojih političnih korakih razun od sovražstva puste voditi samo od strankarske in osebne sebičnosti, mislijo tako tudi o drugih. Ne iz strahu pred volitvami, ampak radi dobrobiti ljudstva, kateremu so priborili dragocene uspehe, so sklenili naši poslanci sporazum. Capito, par nobile fratrum!

Tirolski deželni zbor je postal — delazmožen! V tirolskem deželnem zboru je vladal že dalje časa hud, navidezno nepremostljiv razdor, ki ga je povzročila nameravana deželnozborska volilna reforma. Že ni bilo prav nobenega upanja več, da bi postal deželni zbor delazmožen, ker so se vsi tozadevni poskusi razbili ob intrasigentnem stališču raznih deželnozborskih strank. V zadnjem hipu se je pa posrečilo, da se je dosegel sporazum in delovanje tirolskega deželnega zbora je zasigurana. Volilna reforma bo sprejeta.

Deželno trtnico, ki je bila do sedaj v Ptuj. odo z novim letom 1914 predstavili v vas Zerkovce pri Mariboru.

Pozor pred izseljevanjem na Vestfalsko. Kakor poročajo listi iz Nemčije, so rudniki na Nemškem, posebno na Vestfalskem, vsled slabe kupčije in velike zaloge odpustili zelo veliko delavcev. Glasom poročil ne bodo sprejemali sedaj priseljencev, še tako kmalu, ker je že tamošnjih delavcev na tisoče brez dela. Svarimo torej nujno naše ljudi, da se zdaj ne izseljujejo na Vestfalsko in sploh v rudnike na Nemškem, ker ne bodo dobili dela!

Učiteljske plače v Srbiji. Sedaj, ko je postalo z delazmožnostjo deželnega zbora vprašanje učiteljskih plač pri nas na Stajerskem zopet aktualno, bodo gotovo marsikoga zanimala razmere v Srbiji: V Srbiji znaša najmanjša začetna učiteljska plača 800 dinarjev letno, stanovanje in kurjavo v naravi ali pa v denarju in sicer na deželi po 360, v malih mestih 420, v okrožnih mestih 480 in v Belgradu 960 dinarjev. Zvršen učiteljski pripravnik mora v petih letih položiti vsposobljenostni izpit, nakar postane že definitivno. Prestavljen more biti učitelj le na podlagi dovršene disciplinarne preiskave, ali pa na lastno željo. Najvišjo plačo doseže po 26 službenih letih (plača se mehanično povzbuje vsakih pet, ozir. vsaka štiri leta) v znesku 3000 dinarjev. Z 32 leti službe gre v pokoj in dobi polno penzijo po 3000 dinarjev na leto. To velja pa le za domače državljane. Inozemski učitelji dobe — vsaj dokler si ne pridobe še srbskega državljanstva — samo po 600 dinarjev letne plače; tudi se jim ne vštejejo v inozemstvu odslužena službena leta, razen ako tega narodna skupščina v vsakem slučaju posebej ne dovoli, kar se pa redko zgodi.

Naloga časnikarjev. Na otvoritveni seji mednarodnega časnikarskega kongresa v Rimu je govoril predsednik mednarodne časnikarske zveze med drugim sledeče o nalogah časnikarja: „Na podlagi javnega mnenja morajo biti časnikarji: dnevne priče pred velikim sodnim dvorom zgodovine, nepristranski sodniki, ki (kako bi to bilo možno!) vse presojo po svoji vrednosti in resničnih razmerah, brez povečanja ali pomanjšanja. Oni morajo imeti dar vseprisrčnosti, vse videti, vse čuti, vse znati in vse pojasniti; morajo biti na ta način oči in uho, usta in spomin družbe — in potem zopet ne smejo nič videti, nič čuti, se na ničesar spominjati, ter igrati neme v trenutku, ko to zahteva višji interes države in družbe. Slediti morajo notranji zapovedi stroge vesti in vendar z navdušenjem smatrati stvari za

svoje lastne, ne da bi veliko vpraševali, zakaj in čemu? Oznanjati morajo bolečine, veselje in častihlepje narodov, biti morajo branitelji nesrečnih in bednih. Biti morajo mednarodni radi svojega poklica in patriotje (domoljubi) iz razlogov uma, svobodni umetniki, ki vidijo vse skozi svojo osebnost, in na drugi strani fotografi; biti morajo goreči, resni in morda dolgočasni propovedniki in ob enem ljubeznjivi in zabavni z domišljijo.“ Torej toliko čednosti in toliko lastnosti se zahteva od ubogega urednika!

Štajersko. Mariborske novice.

Se ena izjava o pobalinskem napadu poulične druhali na mariborske Orle. Profesor dr. Lj. Pivko podaja v „Slov. Narodu“ pojasnilo z ozirom na neki članek v „Slovenec“. Iz te izjave posnamemo ta-le stavek dr. Pivka: „Dodajam še, da se je konstatiralo, da so nekateri člani Sokola sicer videli nedeljske žalostne orlovske prizore na ulici, toda da se niti eden izmed njih ni udeležil demonstracije na kakoršenkoli način. Maribor, dne 3. oktobra 1913. Dr. Lj. Pivko.“ Če izvzamemo ponesrečen izraz „žalostne“, lahko vzamemo to izjavo na znanje. Prvič se konstatira, da se je vršila demonstracija proti Orlom. In drugič se, vsaj indirektno, obsoja demonstracija proti Orlom od sokolske strani, ker se je v mariborskem Sokolu konstatiralo, da se niti eden Sokol ni udeležil te demonstracije, dasi so nekateri Sokoli demonstracijo videli.

Slovensko gledališče. V nedeljo, dne 19. t. m. zvečer se bo vprizorila na našem odru splošno priljubljena ljudska igra „Naš župnik, gospod Jakob“, pod režiserstvom gospoda Josipa Moleka, bivšega člana deželnega gledališča v Ljubljani. Imenovana igra je najlepša ljudska igra, kar se jih je še sploh vprizorilo v Mariboru. To je splošno mnenje vseh mariborskih obiskovalcev slovenskega gledališča. Tokrat sodeluje orkester Glasbenega društva, ki je zadnjikrat izostal vsled nepričakovanih zadržkov. Konečno pripomnimo, da se vrši ta predstava na čast našemu izbornemu in prav marljivemu igralcu gospodu Francu Pajnhartu, ki se s to predstavo poslavlja od našega odra. — Odbor.

Raubritterji. Prijatelj našega lista nam piše: O dogodkih v nedeljo, dne 28. septembra, govore že tudi naši hrvaški bratje. Slučajno isti dan v Maribor došla hrvaška dama mi piše danes dobesedno takole: „Videla sam, napali so Orle Švabi i Sokoli su se k njima pridružili; neznam, može li to istina biti, da brat brata u narodnosti (podčrtala ona) može napasti?! No, kako mu drago, nije lijepo, pa...“ itd. (potem dalje): „Nadam se, da je zaelila rana na krojevima, koje su raztrgali in na sreću, kojeg su Vam zastužili. In potem končuje z ozirom na to, da so se Sokoli združili z Nemci: „Jeli to moguće? Ako je to istina, (a istinu sam videla!), onda je to najpodliji korak Sokola, koji se toliko diči sa svojim načelima. Od nas im oprost, a od Boga plaća!“ — Tako rodoljubna hrvaška dama, ki je bila očitidka dogodk. Mi to poročilo prinašamo brez komentarja. Ne bi pregrevali te, za mariborsko slovenstvo skrajno žalostne resnice, a včasih pa je le dobro, podrezati semintja. Konečno pa. Od nas: im oprost, a od Boga plaća!

Ponarejeni petkronski novci. Neki delavec je poskušal dne 7. oktobra v trafiki v Tegetthoffovi cesti oddati ponarejeni petkronski novci. Prodajalki se je pa novci zdel malo preveč lahek ter ga ni hotela sprejeti. Falzifikat se je ponarejalcu prav dobro posrečil in predstavlja takozvani angeljski petkronski novci kova iz leta 1908. Čisto enak falzifikat so istega dne nekaj poprej sprejeli v ravno isti trafiki. — Pozor pred falzifikati!

Na naslov poštne upraviteljstva. K. dopisu od dne 6. t. m. še imamo sledeče dodati: Pribijemo dejstvo, da je poštna oficijantinja, s katero smo imeli v zadnjem dopisu opravka, za svoj službeni delokrog dovolj sposobna slovenščine ter da samo iz — nemškonaacionalne zagrizenosti odpravlja slovensko govoreče stranke, češ: „verstehe nicht slovenisch!“ (Kako rad je razumel in govoril slovenski njen pok. oče, ki je bil pri Slovencih uslužben!) Zahtevamo še enkrat odločno, da se jo dostojno pouči na njeno službene dolžnosti, sicer ji tudi vsa njena zaslomba pri predstojnikih, na katero se upira, ne bo nič pomagala. Mi hočemo, da ima naš materni jezik popolno enakopravnost in bomo tudi našli pota, da bomo to-le našo pravično zahtevo udeležili. Če mislijo razni zagrizenci in zagrizenke, da se smejo z nami norčevati, se temeljito motijo.

Par volov ukradenih. Dne 7. t. m. je postavil posestnik Simon Zumer iz Pragarskega v hlev gostilne „Zur Stadt Triest“ par volov, katere je prodal mesarju Ahtiku. Ko je šel drugi dan Ahtik po vola, ju ni bilo več v hlevu. Dognalo se je, da ju je odgnal neki mož zelo visoke rasti, ki je rekel proti hlapcu, da sta vola njegova last. Odgnal ju je baje proti Ptuj.

Wastian moralčno vržen iz Nationalverbanda. V zadnji številki smo poročali o pismu, v katerem je okregal dr. Groß puntajočega se Wastiana. Pismo je bilo po svojem tonu in koncepciji povsem podobno — „laufposu“ in ga je tudi Wastian tako razumel: naznanil je zato dr. Großu svoj izstop iz Nationalverbanda. Ker je dr. Groß predsednik Schulvereina,

Wastian pa Südmarke, postaja spor vedno bolj pikanten in bržčas se ni končan. Na razdražene razmere, ki vladajo že dolgo časa sem med alpskimi in sudetskimi Nemci, gotovo ne bo vplival pomirjevalno in razprtije znajo postati še večje. Mi seveda nimamo povoda žalovati, če se v nemškem taboru — lasajo!

No, no! V včerajšnji „Marburger Zeitung“ dokazuje prijatelj Jahn na uvodnem mestu, kako grozno pregreho je storil deželnozborski „nacionalverband“, ker je v nekaterih opravičenih zadevah ugodil Slovincem. Če smatra Jahn za najvzvišenejšo maksimo nemške politike zatiranje Slovencev, se z njim ne bomo prerekali, ker je to stvar okusa. Samo na nekaj bi pa opozorili. Ob koncu članka pravi Jahn, da je sedaj po sklenjenem premirju dr. Verstovšekova polemika z ekselencem Pitreichom nekaj nečuvnega. No, no! Sodne razmere nimajo z deželnim zborom prav nič opraviti in bo moral prijatelj Jahn pretočiti še mnogo solz čez „nemško odjenljivost“, predno se bomo pobotali in sporazumeli na — celi črti. Storjen je še le začetek in Nemci bodo morali poravnati še nebrojno krivice.

Ljutomerske novice.

Cezanjeveci. V torek je gospodar Gregorinčič v kravjem hlevu s slamo muhe smodil. Pri tem neprevidnem delu se je vnela slama na hlevu. Zgorel mu je hlev, k temu pa je dobil še hude opekline. Požar se je razširil še na sosedno gospodarsko poslopje posestnika Ivana Pušenjaka, kateremu je isto popolnoma zgorelo z vsemi pridelki in premičninami. Prihitela gasilna društva iz Lukavec, Noršinec ter domače so omejila ogenj, da se isti ni širil še dalje.

Na Podgradju je umrla Katarina Zadravec, rojena Lešnik, v najlepših letih. Pokojna je bila vselej prijaznega in veselega obraza ter povsod priljubljena. Zapustila je moža z dvema majhnima otrokoma. Vsem žalujočim naše sožalje — rajna pa naj v miru počiva!

Ormoške novice.

Po občinskih volitvah. Pred tednom smo poročali, da so zmagali v tretjem razredu ormoški posil-nemci. K temu poročilu še dodamo, da je tudi v drugem in prvem razredu zmagala nasprotna lista. Ako pregledamo volilce posameznih razredov, vidimo, da volijo v tretjem razredu večinoma slovenski posestniki iz Lenta, Dobrove, Hardeka, Amerike in Pušencev, ter majhni obrtniki obeh strank iz Ormoža. V prvem razredu volita ormoška grofa, nadalje volijo en nemški in dva slovenska denarna zavoda, ter približno enako število Slovencev in Nemcev, ki plačujejo od svojega obrta in posestva postavno določeni davek. V drugem razredu volijo po največ ormoški meščani in uradniki in pa večji obrtniki. Za Slovence je torej v prvem in tretjem razredu največ upanja, priti do zmage. Že pred leti bi Slovenci v teh dveh razredih zmagali, ko bi bili edini. Ormož bi imel danes slovensko občinsko upravo in nam Slovincem bi danes ne trebalo tlačaniti tujcem, ki žive med nami in od nas, za zahvalo pa nas stiskajo in davijo na vseh koncih in krajih. Nam ponemčujejo našo deco, nam vsiljujejo tujo vero in tuje šege, ter nas izpodrivajo iz naše rodne grude slovenske. Ta nesrečna nevošljivost, ki je rodila že toliko zla med nami, je svoječasno zakrivila, da ormoški Slovenci vkljub vednemu boju za svobodo, svoj obstanek in zmago v občini, niti do tam niso dospeli, kjer so naši predniki začeli. Ko se je našim prednikom namreč posrečilo, priti skoro do cilja, postali so zmagepijani in začeli so se med seboj ravšati. Prišla je nevošljivost, nastale so spletkarije in sovražnik je porabil priliko, udaril po njih in jih je razkropil. Posledice te nesrečne neednosti pa še čutimo danes in nič boljše se nam ne bo godilo, ako ne nastopimo složno in delamo samo za rešitev naših narodnih svetinj, vsako osebno štrebarstvo, ki je našim vzvišenim ciljem nevarno in nasprotno, pa že v naprej opustimo. Učimo se od naših nasprotnikov Nemcev taktike. Oni delajo in hodijo po natanko načrtani poti že leta in leta. Vsak od njih storjen korak in vsako njih malenkostno delo je v narodnem oziru veličnega pomena. Naši posilnemei iščejo vedno in pri vsaki priliki osebnega stika s okoliškimi kmeti in priprostimi ljudstvom. Še celo slovenske obrtnike v Ormožu si skušajo na vse mogoče načine pridobiti, kar se jim žalibog le prepogosto posreči. Vse to pa seveda ne storijo iz ljubezni do nas Slovencev, kaj še! Ampak oni delajo samo za svojo korist in svoj obstanek v Ormožu, ker bati se jim je res, treba, da se Slovenci prebude iz svojega spanja in pokažejo hrbet ljudem, ki danes od njihove milosti žive. Če torej naši nasprotniki, ko se jim vendar gre samo za lastno korist, noč in dan delajo med nami Slovenci, da bi si nas pridobili za svoje namene, koliko bolj bi naj napeli mi vse svoje moči, da se jih otrosemo in tako rešimo svoj materni jezik in našo slovensko zemljo grozečega potujčenja. Ako se čutimo Slovence, je torej naša sveta dolžnost, uspešno odbijati sovražne napade in iztrgati sovražniku iz rok, kar je našega. K temu delu nas ne bodri samo skrb, da ohranimo življenje sebi in svojim, ampak tudi ljubezen do svojega materinega jezika in ljubezen do rodne grude slovenske.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe priredi v nedeljo, dne 12. t. m., ob 8. uri zjutraj v prostorih kletarske gostilne v Ormožu svoj izvanredni občni

zbor po tem-le sporedu: 1. Pozdrav. 2. Dopisi in družnična naznanila. 3. Predavanje o umni in koristni svinjereji. 4. Pobiranje zaostale letnine in sklepanje o zaostalih računih. 5. Predlogi. Pričakuje se mnogobrojna udeležba. — Odbor.

Trboveljske novice.

Avtomobil. Ako bi kdo rekel, da naše Trbovlje ne napredujejo, bi ne govoril resnice. Pred enim mesecem smo dobili avtomobil, ki vozi redno k vsakem vlakom in pelje od železniške postaje do farne cerkve v Trbovlje. Vendar pa, ako prideš po noči, ali zjutraj s prvim vlakom, moraš peš blato gaziti proti Trbovljam. Naši fижakarji so zelo jezni na ta avto, ker jim je prevzel fижakarijo in so morali svoje „fukse“ prodati. Čudno je le to, da se občinski odbor ni spomnil, da bi avtomobil lahko občini kaj koristi prinesel, saj potrebuje občina bolj novce, kakor pa avtomobilariji, ki imajo itak dovolj denarja. Naši kmetje si glave belijo, kdo si je to zamislil, pa je čisto lahko uganiti.

Tukajšnji premogokop je dobil dve lepi lokomotivi in več vozov za odvažanje materiala pri odkrivanju premoga na Doberni. Sliši se, da pride še več novih lokomotiv in poseben stroj, ki bo odkrival premog brez kake delavske moči. Pač je vredno, ogledati si ta premogovni zaklad, ki je bil zakrit s tako rodovitnimi travniki in njivami. Nihče pač ni slutil, da je toliko črnega blaga pod to zemljo! Trboveljska družba si je pridobila v kratkem več milijonov vrednosti, a tukajšnji delavci pa trajen kruh. Žalibog, da se naši delavci trumoma selijo na tujo zemljo, v Nemčijo in drugam. To stori danes socializem in z njim združena nezadovoljnost. Ako je v Nemčiji res tako dobro, zakaj pa pridejo iz Nemčije tudi tu sem rudarji? Menda se tudi v Nemčiji med ne liže. Vedno je še boljše v domačem kraju, kakor v tujini. Neki rudar je pisal svojemu znancu iz Pruskega, da naj svari tovariše pred agentom, ker ni tako, kakor se obeta, zato upa kmalu zopet priti v Trbovlje.

J. S. Z. V nedeljo, dne 19. t. m., popoldne ob 3. uri, sklicuje shod v Društvenem domu skupina Jugoslovanske strokovne zveze. Vabljeni so vsi delavci in delavke, da se strokovno izobrazimo.

Drugi kraji.

Pesnica. Ustanovni kamen za šulvereinsko šolo na Pesnici se je izgubil. Nekateri se boje, da ga je požrla divja zver („Bauernschreck“), ki mori po srednjestajerskih alpah. Obstoja pa še vedno upanje, da se to ni zgodilo in se bo „kamen“ našel. Pošteni najditelj naj ga odda pri „prijatelju“ šulvereinske šole, Hohniku.

Marenberg. Refleks pri obisku kalvarije. Severno-zapadno od trga stoji majhen grič, raz njega je diven razgled. Celota tega griča nudi obiskovalcu osredotočje vse krščanske misli — kalvarijo. Skupina kipov, lastnina nunskega samostana dominikan v Marenbergu, te naravnost osupne. Videl sem v življenju že nekaj kalvarij, pa primer v Celju in Mariboru, a to so le navadni kipi brez vsakega efekta. Tukajšnji kipi pa so res umetniško delo, vlti iz mave v velikosti odraslega človeka. Njih fizijognomija te pretrese v dno duše, če tudi imaš kamenito srce. K temu še pripomore divje-romantična lega kalvarije. Gotovo je tukajšnja kalvarija dragocen ostanek srednjega veka. Nekdanji slavni Marenberg, katerega se spominja v svoji drami tudi Grillparzer, ima pa še mnogo drugih dragocenih spominov iz prejšnjih stoletij, ki so umetniške vrednosti. Na zamudi si jih ogledati! Marenberška kalvarija tvori mogočen kontrast med religiozno pijeteto srednjega veka in med modernim, brezmiselnim paganstvom spodaj v trgu.

Sv. Lovrene nad Mariborom. Glasom poročila graške „Tagespošte“ je bil tukajšnji krečmar in lesotrzec Jakob Novak dne 4. t. m. v Mariboru obsojen zaradi kride na en teden zapora. Dolgov je naredil čez 179.000 K, premoženja pa ima samo 85.000 kron! Njegovo krmo nazivljejo nemčurji „Unser deutsches Heim.“ Tam imata Sangerbund in Turnverein svoje veselice. Tam je shranjen tudi nemški Vorschuss- und Spar-Verein. Tam se zbirajo tudi vsi zagrizeni nemčurji, ki so pogoreli s svojo zlobno tožbo proti Karolu Brezočniku.

Sv. Lovrene nad Mariborom. Ustanovni shod tukajšnje Dekliške zveze se vrši v nedeljo, dne 19. t. m. Ob 7. uri zjutraj je sv. maša in pridiga našega priljubljenega organizatorja prečastitega gospoda dr. Hohnjeca. Popoldne po večernicah je v mežnariji shod po sledečem sporedu: govor gospoda dr. Hohnjeca, štiri deklamacije, govore članice Dekliške zveze, razprava o narodni noši. Dekleta, stariši, deklške organizacije sosednih župnij in drugi prijatelji mladine, pridite!

Ribnica na Pohorju. Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 19. t. m., popoldne po večernicah, v društvenih prostorih svoj prvi redni mesečni sestanek. Dekleta, pridite v obilnem številu!

Sv. Anton v Slov. goricah. Bralno društvo bo v nedeljo, dne 12. t. m., ponovilo svojo prirediteljsko povečanim programom. Zato vabi vse prijatelje, posebno tiste, ki zadnjič iz različnih vzrokov niso mogli priti. Posebna povabila se ne bodo razpošiljala. — Odbor.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnji mladinski zvezi priredita v nedeljo, dne 12. t. m., popoldne po

večernicah, v šoli zanimivi igri „Kazen ne izostane“ in „Nežka z Bleda.“ Domačini, kakor seveda tudi sosede so prav uljudno povabljeni. Vstopnina je samo 20 vinarjev.

Vransko. V nedeljo, dne 12. t. m., se vrši v kaplaniji skriptično predavanje in sicer po zjutranjem sv. opravi, za stariše, popoldne po večernicah, za mladino. Predavatelj iz Ljubljane. Vstopnina znaša 10 vin.

Št. Pavel pri Preboldu. Čebelarstva podružnica za Savinjsko dolino priredi v nedeljo, dne 12. t. m., popoldne ob 3. uri, pri društvenem tajniku gosp. Pečarju v Št. Pavlu pri Preboldu čebelarstvo predavanje, združeno z občnim zborom po sledečem sporedu: poročilo predsednikovo, blagajnikovo in tajnikovo ter volitev odbora. Čebelarji, pridite v prav obilnem številu!

Zalec. Načelnik požarne brambre oklofutani. Na dnevnem redu v Zalcu so klofute, katerih je bil deležen načelnik požarne brambre Eduard Kuček. Sporekla sta se z bratom Emerikom in ta ni hotel vpoštevati dostojanstva Eduardovega, ampak je oklofutal celo požarno brambo v osebi njenega gospoda načelnika.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Proslava petletnice obstanke tukajšnje Dekliške zveze se vrši v nedeljo, dne 12. t. m., po sledečem sporedu: Ob 10. uri popoldne pridiga za dekleta, sv. maša v dober namen članice Dekliške zveze. Ob 12. uri v župnišču slavnostno zborovanje: 1. Pozdrav. 2. Naše petletno delo, poročata v dvogovoru v domači narodni noši dve mladenki. 3. „Slovenska zemlja“. „Pesem slovenskih deklet“, dve deklamaciji. 4. Slavnostni govor, govori I. tajnica Zvez slovenskih deklet, učiteljica Erna Razlag. 5. „S čim naj služim?“, „Naš vzor“, dve deklamaciji. 6. Govori zastopnic deklških zvez. 7. „Velegrajska himna“, „Slovenka sem“, „Le pa naša domovina.“ Nato se vrši posvetovanje zastopnic deklških zvez iz šmarske in rogaške dekanije, se izbereta oba dekanjska odbora in se odobri načrt za bodoče delo. Pošljite vse deklške zveze obbeh dekanij svoje zastopnice v večjem številu!

Gomilsko. Na splošno željo občinstva se igra: „Divji lovec“ ponovi v nedeljo, dne 12. t. m. K obilni udeležbi vabi odbor.

Hrastnik. V nedeljo se je vršil tukaj sokolski zlet in sicer menda k gotovo narodnemu Aloisu Loger, katero ime smo brali na lepaku s svinčnikom napisano.

Zreče. Tukajšnja podružnica Slovenske Straže je te dni odposlala vodstvu v Ljubljano 84 K 46 vin. prispevkov, kar se je večinoma nabralo pri veselih sestankih. Kdor se razveseljuje sam, naj skrbi z darovi za primerno veselje tudi žalostnim, veselja potrebnim, katerim je krušna mati naša Slovenska Straža.

Gornjigrad. Čuden sistem vlada pri finančnih organih. Ako zaslišujejo stranko slovenski, ji pa nazadnje porinejo nemški zapisnik v podpis, češ, saj zastopite. In ko sem v nekem slučaju — šlo se je za prikrajšavo poštnine 10 vin. na nekem pismu na okrajno glavarstvo (davčno oblast) — spopolnil zapisnik s slovensko izjavo — zapisnik narekovati ali pa spisati bom vendar imel pravico — se ni sprejel znesek K 1.10 globe in ni dovolil podpis s pripombo: Vi bi morali zahtevati to spočetka, ne pa pačiti akt. Ali moramo v § 19 tiskovnega zakona zajamčeno pravico res v vsakem slučaju posamič zahtevati, zakaj pa e-rar ni zahteval 10 vin.?

Št. Jurij ob Taboru. Dosedanja enorazrednica v Lokah (prej v Ojstrici) je postala z novim šolskim letom dvorazredna ter dobila novo poslopje za okrog 40.000 K. Stavbišče je dal zastojni posestnik Franc Hribovšek, po domače Štrukelj. Poslopje je enonadstropno. Pod zemljo je klet, prtilično je stanovanje za nadučitelja in učiteljico ter šolska kuhinja, v I. nadstropju pa sta dve učni in konferenčna soba. Začasno poučujeta gospod Robert Senica kot šolovođa in učiteljica gospodična Marija Lavrič. Slovensko blagoslovljenje šole je opravil dne 4. oktobra član okr. šolskega sveta, šentjurski župnik častiti gospod Fr. Zdolšek. Po izvršenem blagoslovljenju je imel lep nagovor na zbrano občinstvo, naj bo vzgoja na tem zavodu res verska in nravna, naj nikdar ne izgine križ iz šolskih dvoran, kakor na zapadu, naj bo mladina iz te šole vedno zvesta Kristusu in njegovi cerkvi, zvesta avstrijski in slovenski domovini. Z „živio“ klicem cesarju, čegar gođ je bil ravno ta dan, je zaključil slavnost. Navzoči so si potem ogledali še šolske prostore in vsak po svoje ocenili okus graškega Heimatschutza, ki je spremenil prvotni načrt in po čegar predelanem načrtu je šola postavljena.

Petrovce. Dne 28. septembra se je vršil pri nas velik mladinski shod. Vsa čast vrli savinjski mladini, da se je shoda udeležila v tako obilnem številu, in nam pokazala z lepimi govori in deklamacijami — namen mladinskih izobraževalnih društev! Najiskrenejšo zahvalo izrekamo voditelju naše mladine in našega ljudstva sploh, prečastitemu gospodu dr. Ant. Korošču, slavnostnemu govorniku, kateri je v šaljivo-poljudnem govoru poučil našo mladino, kako se ima vesti, kako obnašati, kako delovati, da si postavi najlepši cilj za bodočnost, da si prikljče srečo. Želimo samo, da si mladina njegove zlate nauke ohrani v srcu in jih izpolnjuje! Predobro nam je že znano, da častitim duhovnim voditeljem nikakor ni ljubo, da njihova dobra dela hvalimo po časopisih.

Toda ako hočemo s tem dokazati starišem, komu izročajo v varstvo svojo šoli odraslo mladino, tedaj se nam to zdi celo potrebno. Mi stariši nismo zmožni poučevati našo mladino o različnih nastopih na odru, o petju, govorih, deklamacijah itd. Toda ako se ozremo na dobo, odkar neumorno deluje pri nas prečastiti gospod Fran Dobršek, voditelj naše petrovške mladine, moramo priznati, da si je omenjeni gospod že do sedaj spletel neminljiv venec zaslug s tem, da je organiziral našo mladino v toliko, da se pri tukajšnjih prireditvah lahko vedno pokaže med prvimi v Savinjski dolini. Zeleti je le, da bi odbor Mladeniške in Dekliške zveze po vsaki prireditvi tudi še v časopisih pridno poročal, kajti drugače bodo sosedna društva res mnenja, da petrovška mladina dremlje, ali pa celo spi. Tekom enega leta se je nastopilo na odru s predstavami: „Repoštev“, „Na betlehems-kih poljanah“, „Mala pevka“, „Večna mladost in večna lepota“, „Naša kri“, „Junaške Blejke“, „Otrok Marijin sem“ in „Divji lovec.“ Priredili sta se tudi dve vrtni veselici. Posebno zadnja, dne 28. m. m., se je jako dobro obnesla. Želimo samo, da nam vrta petrovška mladina nudi večkrat enakega vžitka. Dolžnost njenaj pa je tudi, da z vzglednim življenjem in neumornim delovanjem v društvu dokaže, da zna biti tudi hvaležna častitemu duhovnemu voditelju za več njegov trud in požrtvovalnost, za kar smo mu tudi mi hvaležni. Da je pri naših prireditvah toliko živahnosti in da občinstvo rado poseta naše prireditve, gre drugič iskrena hvala tukajšnjemu kapelniku gospodu Fr. Jarhu, kateri vedno spretno vodi naše vrle tamburaše. Naša želja je, da se posebno ob zimski sezoni, ko bo malo več prostega časa, pomnoži tamburaški zbor. To pa prosimo radi tega, ker fantje tamburaši večkrat nastopajo kot diletantje na odru in tako omejujejo zvok tamburic. Slednjič se izreka hvala tudi tebi, vrli petrovška mladina, za vso zabavo, katero nam nudiš ob prireditvah. Znaj, da delaš za blagor slovenskega ljudstva, za blagor svoj, znaj, da si bodeš ravno z delovanjem na narodnem polju, na polju omike in izobrazbe na verski podlagi, prikljala srečo in si jo postavila trdno med se. Ne zakoplji obilnih duševnih zakladov, katere ti je podelil dobri stvarnik. Dolžnost tvoja je, da jih dvigaš, si bistriš svoj um, ter se s tem udeležuješ one sreče, ki tako bogato prihaja ravno iz umstvenih proizvodov, naj si bo vede, ali umetnosti. Tudi tebi, draga mladina, velja beseda pesnikova: „Sreča Te išče, um Ti je dan; našel jo boš, če nisi zaspan!“ — Odbor društva „Gospodar.“

Letos je slaba letina in bo marsikdo premišljeval, kje bi vzel denar, da bi kupil potrebno obleko in perilo za svojo družino. Ni to lahka reč, posebno kjer je številna obitelj, pa malo dohodkov. Da bo vsakdo lahko za malo denarja dobil veliko dobrega blaga, se priporoča, da se obrnete na Prvo slovensko spođnještajersko razpošiljalno J. N. Šoštarich v Mariboru, Gosposka ulica št. 5. Pri omenjeni tvrdki dobite v veliki množini ostanke raznega blaga po neverjetno nizki ceni, na primer 20 metrov ostankov belega platna za K 8.—, 20 metrov platna posebno močnega K 9.—, 20 metrov zelo finega K 11.—, ostanki druka, 20 metrov, močnega, K 8.60, 20 metrov posebno močnega K 10.—, 20 metrov zelo trpežnega K 12.—. Za iste cene se dobijo tudi drugi ostanki, kakor pisano platno (oksford), cajg, levantin, kambrik, parhet itd. Ostanki so dolgi od 2—7 metrov. Naročila nad 20 K se dopošljejo franko.

Koroško.

Zopet koroški vilajet. V soboto, dne 4. oktobra — cesarjev imendan (!!!) — prideta dve Slovenci (mati in hči) k blagajni južne železnice v Celovcu. Namenjeni na sv. Višarje, pristopita, da kupita vozna listka do Beljaka. Kmetiči-materi je službujoča punca po malem obotavljanju postregla na slovensko zahtevo; sledeči odrasli hčerki pa sploh ne. Namesto postrežbe ji v nemščini prigovarja, naj zahteva listek nemški, zagotavljaajo jo, da itak zna nemški. Slovenka-hči, zaveđajoča se svoje pravice, ne govori in ne zahteva nič drugega, kakor listek v „Beljak.“ Uradnica jo straši, da bo sama vzrok, ako vlak zamudi, ker ji ne more postrežbi, ker ne ve, kam se želi prosilka peljati. Tudi ta izjava izzove le ponovitev zahteve: „Prosim, v Beljak!“ Punčara odide od okenca stran k pisalni mizi ter pusti Slovenko malomarno in neodpravljenjo stati. Kakim sedmerim strankam med tem zopet postreže, dokler ne priskoči po več nego petih minutah mati hčerki na pomoč — kot priča!! — ter ostro in odločno zahteva, pokazavši svoj listek: „Dajte vendar še eno tako karto!“ Zaničevaje, užaljeno in hudobno se smeje da, pravzaprav vrže listič pred potnico in vzame denar. — Kdaj že bo poskrbljeno za to, da za ušesi mogle zagrizenke na celovškem kolodvoru ne bodo več izzivala mirnih slovenskih potnikov?!

Razgled po svetu.

Delavsko gibanje. Iz Londona poročajo, da so delodajalci tovarn za volno sklenili, izpreiti delavce,

če stavkajoči delavci v Boltonu ne prično brezpogojno z delom. Izprtje bi zadelo 2000 tovarov s 120.000 delavci. „Times“ so mnenja, da čakajo Angleško težke industrijske krize. — Iz Moskve poročajo, da pogajanja med magistratom in nastavljenici mestne električne železnice povoljno napredujejo. Preteklo noč pa je policija nenadoma aretirala 60 nastavljenec, vsled česar bo izbruhnila protestna stavka. Cel promet je ustavljen, tudi med drugimi mestnimi delavci je opažati močno gibanje. Bati se je, da preneha vožnja funkcionirati, zato je magistrat pozval prebivalce, da naj se preskrbe z vodo. — Iz Baku poročajo, da so delavci Noblovih tovarov zopet začeli z delom.

Blagajnik umorjen in oropan. Iz Kijeva poročajo: Blizu tukajšnjega kolodvora je bil blagajnik velike tovarniške tvrdke Korinko, ki je nesel okrog 40.000 rubljev v banko, umorjen in oropan. Morilec so zasledovali s policijskim psom, ki je vedel zasledovalce v neki hotel, kjer so prijeli nekoga Sliepakowskega, ki je osumljen, da je izvršil roparski umor.

Banka za tatove. Berolinski „Tageblatt“ poroča, da so odkrili glasom poročil iz Petrograda v Baku pravo banko za tatove. Banka je ukradeno blago jemala v zastavo, ali pa ga je ceno kupovala. Klienti te banke, katere lastnik je znani milijonar Nagiev, so bili izključno sami mednarodni goljufi in pa tatovi. Pri hišni preiskavi so dobili zelo veliko obtožilnega materiala. Med bančnimi akcijonarji je zelo veliko zločincev, katere je ruska policija že delj časa iskala.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racijonalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborna izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Pogreb Saharina. Zanimiva je najnovejša zvičaja, katero so vporabljali tihotapci za vtihotapljenje saharina preko švicarsko-nemške meje ob Bodenskem jezeru. Znano je, da so postala tla ob tem jezeru naravnost klasična; z ozirom na predrzne in rafinirane zvičaje, s katerimi so vtihotapljali tamošnji prebivalci saharin preko švicarske meje v Nemčijo. Pred kratkim so prišli nemški carinarji na sled zvičaji, ki je res vredna, da se objavi. Na zapadnem delu Bodenskega jezera so namreč v zadnjem času prepeljali nenavadno veliko število umrlih Švicarjev v Nemčijo. Vsi ti mrtvaški sprevozi so se vršili z več ali manj velikim pompom ali vsaj zelo dostojno. Vkljub temu so začeli carinarji na nemški strani sumničati in so pred par dnevi ustavili mrtvaški sprevoz, ki se je pomikal iz Švice v Nemčijo. Odprli so krsto in našli v nji mesto mrliča — polno krsto saharina. In krsta je tehtala več meterskih stotov. Uradniki so prijeli nato tudi žalujoče ostale, ki so spremljali krsto in so našli pri njih polne žepke saharina in drugiga, carini podvrženega blaga.

Parnik trčil ob parnik. Dne 4. t. m. predpol dne je trčil pri Jarmouthu parnik „Gardenia“ ob parnik „Cornwood.“ Stiri možje posadke so rešeni, pogrešajo pa še 18 mož. Gosta megla je bila vzrok nesreče.

Imeniten osel. V francoskem obmorskem mestu Brest se nahaja otroško zavetišče, v katero se sprejemajo otroci mornarjev, gasilcev, orožnikov in delavcev vojne mornarice. Zavetišče nosi ime cesarice Evgenije, ki ga je ustanovila, in republika je ta naslov rešpektirala in ohranila. V tem zavetišču imajo tedaj osla, ki nosi iz občinske kuhinje hrano za te otroke. Ime mu je Odisej. Odiseja pozna cel Brest in Odisej uživa tudi to predpravo, da sme v arsenal vojne mornarice, kamor nobeno drugo živo bitje — razen uslužbencev in straže seveda — stopiti ne sme. Na dvorišču se namreč nahaja mala trata in ond se sme Odisej pasti. Te dni se je pa Odiseju nekaj ne ljubelega pripetilo. Pri orožniški straži v arsenalu je imel službo mlad častnik, ki mu razmere še niso bile znane. Tu vidi mirnodušno prihajati nekega osla, ki se tebi nič meni nič poda skozi glavna arsenalna vrata na dvorišče. Na svojo veliko grozo in začudenje je častnik tudi videl, kako se straža še niti zmenila ni za žival in jo pustila skozi. Razirari na skoči častnik k straži in zavpije, zakaj se ne drži predpisov. Vojak mu ves zmeden odgovori, da je ta osel državni uradnik. „To je cesaričin osel, gospod poročnik.“ Častnik se še bolj razljuti in pravi, da je Francija republika in ne pozna nobene cesarice. Diktiral je stražniku ostro kazen, Odiseja pa so neuljudno zapodili iz arsenalu. S tem pa Odisejeva reč še ni bila izgubljena. Zavzel se je zanj neki stražmojster in rekel, da ima Odisej svoj privilegij arsenalne paše zapisan črno na belem v nekem starem odloku pomorskega prefekta. Šli so in premetali cel arhiv in konečno res našli dotični dokument iz leta 1882. Odisej je dobil svojo pravico nazaj in se zopet mirno pase po arsenalnem dvorišču.

Velika nesreča vsled razrušenega mostu. Iz Krakova poročajo: V vasi Moravce pri Jaworowu se je po noči na vozu vračal kmetovalec Napirko s svojima dvema otrokoma domov. Ker je povodenj razrušila most čez reko Szko, se je hotel Napirko prepeljati z vozom čez reko. Zavozil pa je v globino. Voz se je potopil. Kmet, njegova dva otroka in konja so utonili.

Rabim zjutraj celo uro

predno se očisti grlo, če nimam slučajno pri rokah Sodenskih. Porabljam pa le vedno Faysove pristne mineralne Sodenske pastilje, katere dobivamo iz zdravilnih izvirkov iz Sodena ob T. Ena sama pastilja že prežene hripavost in grlo je čisto. Faysove pristne le stanejo škatljica 1 K 25 v in se dobe povsod. Posebna znamenja: Ime „Fay“ in beli kontrolni papirček z uradnim potrdilom županstva Sodena.

Vzgoja angleških princev. Angleški kralj je odločil, da se njegov najstarejši sin, princ Edvard vangleški, vpiše na oxfordsko univerzo, da dokonča svoje nauke. Kralj je glede njega naročil posebno strogost, ker se princ po njegovem mnenju preveč zanima za nogometni šport. Drugi sin, princ Albert, je kot navaden mornar vstopil v vojno mornarico; tretji sin, princ Henrik, pojde v etonsko šolo in najmlajši sin, princ John, ki je nekaj bolehen, pojde čez zimo na jug, da si utrdi zdravje, potem pa gre tudi v etonsko šolo. Kralj je odredil, da nobeden njegovih sinov ne sme uživati nobenih predprav.

Koliko je pravih Dunajčanov? Pred kratkim je konstatiral neki berolinski list, da ima Berlin, če se odštejejo otroci onih, ki stanujejo samo v mestu, in ki so večinoma rojeni v Berlinu, komaj 25% pravih Berolincev. In kako je z Dunajem? Po stanju meseca junija 1913 je živel na Dunaju 2.115.254 oseb, od teh je priznalo po raznih mahinacijah 1 mil. 726.955 oseb nemški občevalni jezik in od teh ima zopet 1.119.336 oseb, tedaj nekako 50% vseh prebivalcev domovinsko pravico na Dunaju. Ker pa so še med temi tudi taki, ki so si na Dunaju pridobili domovinsko pravico in ker ni mogoče šteti otrok, ki so na Dunaju rojeni, gotovo tudi Dunaj nima več kakor 25% pravih Dunajčanov, prej še manj. Koliko pa je med temi pravimi Dunajčani še takih, ki nemško še niti ne znajo?

Težave Abdul Hamidovega kuharja. Neki bivši kuhar eks-sultana Abdul Hamida, po rodu Rus, pripoveduje, kako težka je bila njegova služba. Pred vsem sovraštvo in spletko številnih lenuhov, ki so bili zbrani okrog sultana in so mrzili vsakega tujca in novega uslužbenca. Prvi pokuševalec jedil ga je imel posebno na piki in kuhar je bil v vedni nevarnosti pred njegovim sovraštvom; saj bi bilo le treba, da bi bil pokuševalec izjavil, da mu je bilo slabo po jedeh, pripravljenih za sultana, pa bi bil kuhar izgubljen. Vendar se je ta Rus skozi vse nevarnosti nekako srečno preril. Njegova služba je bila silno naporna; vsako jutro je moral pripraviti štiri različne zajutreke: turški, grški, francoski in albanski, vsak po 12 jedi. Da je delo o pravem času dovršil, je moral zjutraj ob treh vstajati. Časih pa sploh ni šel popolnoma nič spat, da si je za sultana kako novo jed izmislil.

Lek za blaznost. Pariški zdravnik Toulouse je iznašel sredstvo, ki bo napravilo v psihiatriji ogromen prevrat. Ker je prepričan, da je blaznost večidel posledica prevleke telesnega ali duševnega napora, je napravil na nekaterih umobolnih poizkuse s kisikovimi injekcijami. Vspeh je bil nepričakovan; stanje umobolnih se je naglo zboljšalo in v kratkem času so bili odpuščeni iz blaznice.

200.000 mark za sredstvo proti raku je določila mestna občina Monakovo na Bavarskem.

Narodno gospodarstvo.

Poskrbi, da bo klet med vrenjem mošta dovolj topla. Letos je nastopilo že zgodaj precej mrzlo vreme, zato bo moral misliti marsikak vinogradnik na to, da priskrbi moštu primerno toplino, sicer se mu lahko zgodi, da mošt v jeseni ne povre popolnoma in da se mu vsled tega vino ne bo zlepa učistilo, oziroma, da bo nadaljevalo z vrenjem še le spomladi, ko se zrak zopet segreje. Tak nepopolnoma povret mošt se noče učistiti, se vedno moti in včasih se celo še vleče, ali pa teče tiho kakor olje. Da se to prepreči, naj se pazi na to, da se ne bo trgalo grozdje v prehladnem vremenu in ne o premrzlem dnevnem času. Poskrbi naj se nadalje, da bo vsaj klet, v kateri ima mošt vreti, dovolj topla. Da se bo toplota kleti lahko kontrolirala, naj visi v vsaki vrelni kleti toplomer. Najprimernejša toplota kleti za burno vrenje mošta je 15–20 stop. C, če je mošt mrzel, nič ne de, če ima klet celo 25 stop. C. Pazi naj se, da bi imel mošt še vsaj 12 do 15 stop. C, ko se ga spravi v hram. Da se doseže ta toplota pri moštu, mora se paziti na to, da se hram med vrenjem mošta preveč ne odpira, o sobito pa ne o mrzlem dnevnem času in o mrzlem vremenu. Ako ne dosežeš z zapiranjem oken in vrat zaželjene toplote, ne preostane drugo, kakor da postaviš v klet kakšno peč in jo po potrebi zakuriš, a pazi pa, da ne bo peč preblizu posode z moštom. Ko

likor mrzlejši je mošt, tolikor bolj močno bode treba kuriti. Če nisi v stanu, s kurjenjem doseči primerne toplote, segrej del mošta v snažnem kotlu na 40 stop. C, to je za toliko, da postane moran, in zlij ga na to v ostali mošt. To ponovi tolikokrat, dokler opaziš, da je narasla toplota vsemu moštu na 12 — 15 stop. C. Nikar pa ne smeš mošta, ki ga segrevaš, segreti še nad preje omenjeno toplino nad ognjem, ker dobi duh, oziroma okus po prežganem sladkorju, sicer pa pazi tudi, da ne boš segreval mošt nad ognjem, ampak nad žerjavico, sicer dobi duh po dimu.

Književnost in umetnost.

Molitvenik. „Obred in molitve pri procesijah s sv. Rešnjim telesom“, tako se imenuje najnovejši in majhni molitvenik, ki je pred kratkim izšel v Cirilovi tiskarni. Namen knjižice je, razložiti namen in pomen procesije na telovo, posebno pa onih procesij, ki se vrše ob nedeljah po telovem do goda sv. apostola Jerneja, ter podati zato v domači besedi vse one molitve, evangelije itd., ki se pojejo in molijo pri teh obhodih ali inicijah. Vsebina: Uvod ali kratka razlaga namena in pomena procesij z najsvetejšim, sv. maša na telovo, procesije obred s „Pange lingua“, 4 sv. evangelije s kratko razlago in z vsemi molitvami pred in med posameznimi blagoslovi, rožni venec angeljski in v č. presv. R. tel. in molitvena ura z litanijami, zahvalno pesmijo in pesmijo „Jezus, Tebi živim.“ Molitvenik je tiskan z velikimi črkami, pa vendar obsega samo 116 strani, ima jako priročno obliko, pravi molitvenik za možke, ker ga lahko hrani v vsak žep in ima vse molitve, ki se opravljajo pri sv. maši. Za „Večno molitev“ in druge adoracije ali počestovanja presv. R. telesa služi jako dobro — „Molitvena ura.“ Vse molitve v njej so namreč razdeljene na male odstavke zato, da lahko molj menja je se enega zbor na desni, drugega zbor na levi strani. To olajšuje molitev in zabrani neprijetno in utrudljivo enoličnost. Tako molijo duhovniki in redovniki skupno svoj brevir. Molitvena ura in en del sv. rožnega venca ravno izpolnjuje eno molitveno uro. — Knjižico je izdalo „Cerkveno društvo sv. Faustina pri Sv. Petru niže Maribora.“ Dobiva se tam in v Cirilovi tiskarni v Mariboru, vezana z rudečo obrezo za 50 vin., z zlato pa 60 vin.

„Trgovski List.“ Poč tem imenom začne izhajati v Trstu dne 18. t. m. narodno-gospodarski tednik, ki ga bo izdajalo tamošnje Trgovsko društvo. List bo prinašal točen tedenski pregled tržnih cen in poleg tega članke o trgovini, obrti in narodnem gospodarstvu. Potreba takega lista se je občutila že dolgo in je le od naših trgovcev odvisno, da se list tudi vzdrži. List bo stal 12 K na leto; do novega leta 3 K. Naročila naj se naslavlja na Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu, ulica San Francesco šte. 2. Slovenski trgovci! Pokažite, da vam je ležeče na lastnem napredku in napredku svojega stanu s tem, da se naročite na svoj list!

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani . . . 4—
14 karatne zlate ure za gospode . . . 40—
Srebrne ure . . . K 6:50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi . . . 9:50
Pristne tula ure dvojno pokrove . . . 13—
Ploščate ure iz kovine . . . 6—
Srebrni pancir-verižice . . . 2—
14 karatne zlate verižice . . . 20—
Amerikanske zlate double-ure . . . 10—
Goldin Roskopf ure . . . 4—

Prave železničarske Roskopf-patent.
Prava nikeln. točno na min. idoče . . . K 5—
14 karatne zlate ženske ure . . . 19—
Viseče stenske ure na nihala . . . 10:80
Kuhinjske ure . . . 2:40
Budilke . . . 3—
Budilke z dvojnimi zvoncem . . . 8:50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatine in srebrnine.

Za smeh.

Prijeten poklic.

V krčmi sedita dva meščana častiljive starosti in se menita o ženskah.

Prvi meščan: Jaz sem v svojem življenju ljubil samo tri ženske, zdaj pa že davno ne maram nobene videti.

Drugi meščan: Jaz pa klečim celo življenje ženskam pred nogami in bom poklekalo do smrti.

Prvi meščan: Vi pretiravate.

Drugi meščan: Nič ne pretiravam — jaz sem namreč čevljar.

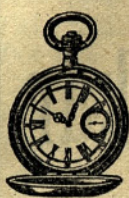
Pripravljen.

Gost: Dajte mi kurja jetra z gobicami.

Natakar: Oprostite, gospod, kakor vidite, so na jedilnem listu kurja jetra že črtana, jih ni več!

Gost: Pri vas je pa ravno vedno to črtano, kar jaz najrajši jem. Mene sploh ne bo več sem.

Natakar: Prosim, potrpite malo, jedilni list, na katerem kurja jetra še niso črtana, vam takoj preškrbim.

Ure

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remat.-ura	K	3-50
Pristna srebrna ura	K	7-—
Original omega ura	K	18-—
Kuhinjska ura	K	4-—
Budilka, niklasta	K	3-—
Poročni prstani	K	2-—
Srebrne verižice	K	2-—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Sirolin "Roche"

olajšuje in ozdravlja bolezni na prsih, kašelj, katar, influenco in neduho.

V izvornih zabojčkih po K 4.— se dobi v vseh lekarnah.

Cerkveni lustenec (Luster)

za 28 sveč, pozlačen, dobro ohranjen, se po ceni prodaja. Natančneje se izve v uredništvu. 199

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida znamenito

olje za sluh

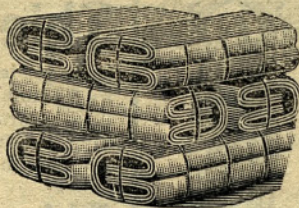
odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, tečenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni „Zur Sonne“, Graz Jakominiplatz 14.

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje
Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

Redka prilžnost

1000 komadov flanelodej široke 1-20 cm, dolge 1-50 cm po K 1-50.

Priporočam tudi svojo veliko zalogo zimskega blaga za moške in ženske obleke po jako nizkih cenah!

Pričakujoč obilnega obiska se beležim

Jožef Ullaga, Maibor ob D.

Tegethoffova cesta št. 21.

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastoj in pošiljnine prosto. Svetovna tvrdka. Na fisoče zahval.

Franjo Duchek**svečar in medicinar v Mariboru**
Viktringhof ulica

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščeni, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna!

Nizke cene!

Malisno šupno, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki**Anton Kolenc Celje**

Graška ulica št. 22.

IVAN TEMERLstavbeni in strojni ključavničar, **Maribor,** Brunngasse 6, tik hotela „Mohr“,

prevzame montiranja vsake vrste, ter popravi parnih strojev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste, trgarska dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

Prevzamem vsa dela

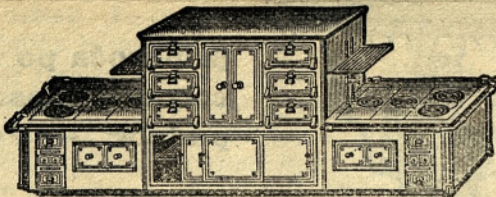
dekoracijske, slikarske in

pleskarske stroke, katera izvr-

šujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju

Gospodska ulica 5.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-šteči niki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Vedno svežo špecerijsko blago ter vsakovrstne**sveče za cerkve**

ima v zalogi po najnižjih cenah in kupuje deželne pridelke

Franc Kolenc

trgovec

Celje - Narodni dom.**Vse šolske potrebščine!****za ljudske šole kakor:**

Svinčniki, peresa, peresniki, radirke, kamenčki, gobice, raznovrstni pisalni in risalni papir, barve, črnila, tuš, gumi, ravnila, torbice za šolarje, škatljice za peresa, kreda itd. se dobivajo v najboljši kakovosti in po najnižji ceni pri

Goričar & Leskovšek v Celju.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank, risalnih skladov in vseh tiskovin za urade.

Na debelo!**Na drobno!**

Trgovina s špecerijskim blagom

Slovenci! Zavedajte se!

Trgovina z moko in de-
želnimi pridelki

Glavna sl. zaloga in velika izbira kranjskega vrvarskega blaga, n. pr. štrang, vzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd. Točna in solidna postrežba.

J. Ravnikar
Celje

Graška ulica šte. 21.

Vedno sveža žgana kava

Na drobno in na debelo!

Zaloga rudninskih voda

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celjuregistrov. zadruga
z neomejeno zavezo**v lastni hiši**

obrestuje hranilne vloge po

5%

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta šte. 9

prvo nadstropje

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

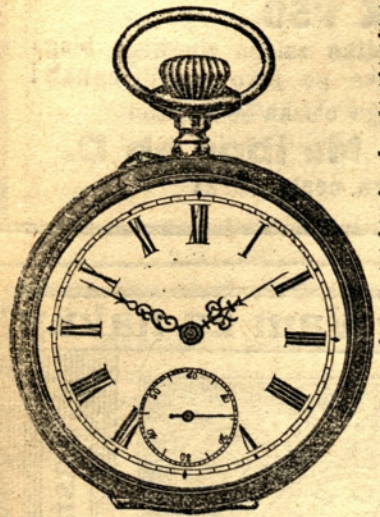
Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Divje kostanje, suhe gobe

v vsaki množini, na drobno in debelo, kupuje po najvišjih cenah trgovec **Ignac Tischler**, Tegetthoffova cesta 19, Maribor.

Pozor! URE

repasirane s pismenim jamsivom:

Pristna srebrna ura K 7.—
Pristna srebr. ura ženska K 7.—
Pristna srebrna verižica K 2.—
Pristna srebrna verižica
damska K 3-40
Zlata ura K 28.—

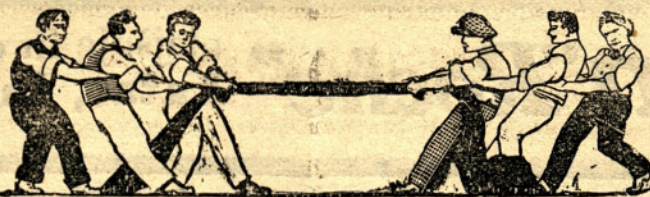
Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in
zlatar

Franjo Bureš Maribor
Tegetthofova cesta št. 39

Pozor! Ker se nagiba sezona h koncu opozarjam cenjeno občinstvo na **nečuvano nizke** cene vseh **poletnih obuval, posebno sandal in platnenih čevljev.** — Naj nihče ne zamudi ugodni prilike. Naročila od zunaj se izvrše točno in poceni
ŠTEFAN STRAŠEK prva največja zaloga obuval v Celju, Schmidgasse šte. 3.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki** v Celju št. 301.
Vzorec in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Pri večjih naročilih mnogo ceneje.

Thierry-a Balzam

edino pristen. Nedosežen uspeh pri vseh boleznih na dihalnih organih, pri kašlju, hripavosti žrelnem kataru, pljučnih boleznih, slabem prebavljanju, slabostih, želodčnem krčn itd. Zunaj pri vseh boleznih v ustih, zobobolu, pri opeklinah in izpuščajih itd.

Thierrya-centifolijsko mazilo

je zanesljivo še pri tako starih ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa, napravi vsled tega dostikrat operacijo nepotrebno. 2 dozi 3 K 60 v.

Lekarna k angelju varuhu
A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

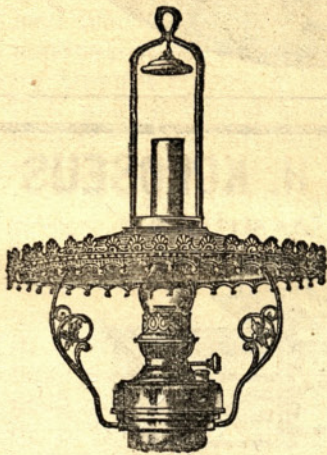
Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sobe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala
Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po

od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 %

ske in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. pošč. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.
Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).